

SÁMEDIGGI
SÄMITIGGE
SÄÄ'MTE'ĜĜ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

SAAMELAISKÄRÄJIEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2007

Hyväksytty Saamelaiskäräjien kokouksessa 2.6.2008

SISÄLLYS

1. SAAMELAISKÄRÄJIEN TOIMINNAN PERUSTEET	3
1.1. Saamelaiskäräjien asema ja tehtävät	3
1.2. Saamelaiskäräjien organisaatio	4
1.2.1. Organisaatiokaavio	4
1.2.2. Saamelaiskäräjien kokous	4
1.2.3. Hallitus	6
1.2.4. Puheenjohtaja	6
1.2.5. Lautakunnat	7
1.3. Käräjien talous	14
2. SAAMELAISKÄRÄJIEN VARSINAINEN TOIMINTA VUONNA 2007	16
2.1. Yleistä	16
2.2. Keskeisimmät toimenpiteet eri aloilla	16
2.2.1. Saamelaiskäräjien yhteiskunnalliset vaikutusmahdollisuudet	16
2.2.2. Esteiden poistaminen ILO:n alkuperäiskansasopimuksen ratifiointin tieltä	17
2.2.3. Saamen kielten asema	17
2.2.4. Kieliyhteistyö	19
2.2.5. Henkinen kulttuuri	20
2.2.6. Saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen asema	22
2.2.7. Sosiaali- ja terveydenhuolto	24
2.2.8. Euroopan unionin rakennerahasto-ohjelmat	27
2.2.9. Saamelaisten oikeudet maahan, veteen ja perinteisiin elinkeinoihin	36
2.2.10. Saamelainen parlamentaarinen neuvosto	36
2.2.11. Kansainvälinen toiminta	37
2.2.12. Viestintä ja tiedottaminen	37
2.3. Lausunnot	38
2.4. Esitykset/aloitteet	41
2.5. Kannanotot, julkilausumat, muistiot ja muut	42
2.6. Sidosryhmätoiminta	42
2.6.1 Pysyväisluonteinen	42
2.6.2 Kertaluonteinen	45
2.7. Muuta	52

1. SAAMELAISKÄRÄJIEN TOIMINNAN PERUSTEET

1.1. Saamelaiskäräjien asema ja tehtävät

Saamelaiskäräjät on saamelaisvaltuuskunnan sijaan lailla (974/95) asetettu saamelaisten kulttuuri-itsehallintoelin, joka on aloittanut toimintansa vuoden 1996 alusta. Sen tarkoituksena on toteuttaa Suomen perustuslaissa (731/1999) saamelaisille turvattua kulttuuri-itsehallintoa.

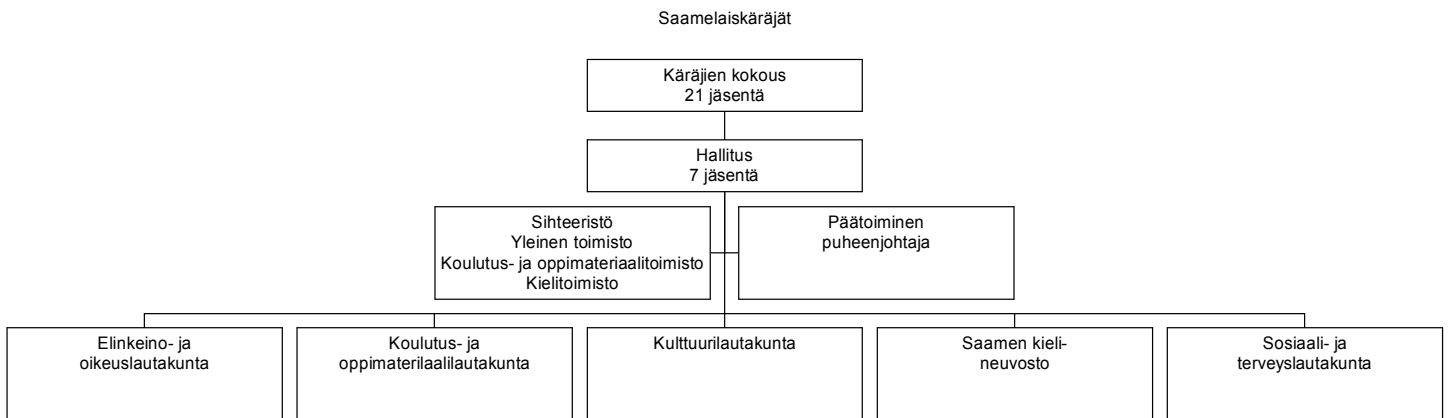
Saamelaiskäräjät on Suomen saamelaisten korkein poliittis-itsehallinnollinen elin, joka toimii oikeusministeriön hallinnonalalla. Se ei ole osa Suomen valtionhallintoa. Saamelaiskäräjät on luonteeltaan edustuksellinen, sillä sen 21 jäsentä ja 4 varajäsentä valitaan saamelaisten kesken joka neljäs vuosi toimeenpantavilla vaaleilla. Saamelaiskäräjät on Suomessa ainoa toimielin, joka voi ilmaista saamelaisten virallisen näkemyksen heitä koskevissa asioissa, sillä se on kansanvaltaisesti valittu täysin saamelainen toimielin.

Saamelaiskäräjien tehtävänä on hoitaa saamelaisten omaa kieltä ja kulttuuria sekä heidän asemaansa alkuperäiskansana koskevat asiat. Tehtäviinsä kuuluvissa asioissa Saamelaiskäräjät voi tehdä viranomaisille aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja. Näissä asioissa Saamelaiskäräjät käyttää lisäksi päätösvaltaa siten kuin sitä koskevassa laissa tai muualla lainsäädännössä säädetään.

1.2. Saamelaiskäräjien organisaatio

1.2.1. Organisaatiokaavio

Saamelaiskäräjien organisaatiota kuvaa seuraava kaavio:

1.2.2. Saamelaiskäräjien kokous

Saamelaiskäräjien antamista lausunnoista ja sen tekemistä esityksistä ja muista kannanotoista päättää pääsääntöisesti Saamelaiskäräjien kokous. Valtioneuvosto määrää sen jäseniksi (21) ja varajäseniksi (4) ne 25 henkilöä, jotka saamelaisten kesken toimeenpannuissa vaaleissa ovat saaneet eniten ääniä kuitenkin niin, että saamelaisten kotiseutualueen jokaisesta kunnasta (Enontekiö, Inari, Sodankylä ja Utsjoki) Saamelaiskäräjien kokouksessa tulee olla vähintään kolme (3) jäsentä. Tätä laajennettua kuntakohtaista vähimmäisvaatimusta sovellettiin ensimmäisen kerran vuoden 1999 vaaleissa.

Syksyllä 2003 toimitetuissa vaaleissa saamelaiskäräjien jäseniksi toimikaudeksi 2004 - 2007 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Aikio Maria Sofia, käsityöntekijä	Utsjoki
Aikio Pekka, puheenjohtaja	Sodankylä
Fofonoff Pekka, kalastusmestari	Inari
Guttorm Raimo Esa, autoilija	Utsjoki
Hirvasvuopio Osmo, poromies	Sodankylä
Jomppanen Jouni Ilmari, poromies/autoilija	Inari
Katekeetta Antti, kunnallisneuvos	Utsjoki
Lumisalmi Erkki, kanttori	Inari
Magga Petra, opettaja	Sodankylä
Magga Ristenrauna, projektipäällikkö	Enontekiö
Morottaja Matti, eläkeläinen	Inari
Mäkitalo Minna, projektipäällikkö/kotiäiti	Enontekiö
Nuorgam Anne, kääntäjä	Utsjoki
Pekkala Pekka, eläkeläinen	Inari
Pietikäinen Anu, perushoitaja/sosionomi	Inari
Sara Oula, poromies	Inari
Seurujärvi-Kari Irja, yliopiston lehtori	Helsinki
Seurujärvi Väinö, poromies/autoilija	Inari
Tapiola Nilla, opettaja	Utsjoki
Turunen Aarne, metsuri	Inari
Valkeapää Nils-Henrik, lehtori	Enontekiö

Varajäsenet

Hetta Inkermarja, saamenkäsityöemestari	Sodankylä
Länsman Outi, lehtori	Inari
Länsman Vieno, poroisäntä	Utsjoki
Näkkäläjärvi Klemetti, tutkija	Enontekiö

Saamelaiskäräjät kokoontui kertomusvuonna kolme (3) kertaa (20.2. Inarissa, 28.8. Hetassa sekä 19.12. Inarissa). Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 18 asiaa.

1.2.3. Hallitus

Saamelaiskäräjien kokous asettaa Saamelaiskäräjien varsinaisista jäsenistä vaalikaudeksi kerrallaan hallituksen, johon kuuluvat jäseninä Saamelaiskäräjien kolme puheenjohtajaa ja neljä muuta jäsentä. Hallitus toimii Saamelaiskäräjien kokouksen alaisena ja sen ensisijaisena tehtävänä on vastata Saamelaiskäräjien poliittisesta toiminnasta ja hallinnosta sekä huolehtia Saamelaiskäräjien kokousten valmistelusta.

Toimikaudeksi 2004 - 2007 hallitukseen valittiin seuraavat Saamelaiskäräjien jäsenet:

Varsinaiset jäsenet

Pekka Aikio (pj)

Anne Nuorgam (I vpj)

Pekka Fofonoff (II vpj)

Ristenrauna Magga

Anu Pietikäinen

Väinö Seurujärvi

Nilla Tapiola

Hallitus kokoontui kertomusvuonna kymmenen (10) kertaa (31.1., 10.4., 6.6., 12.6., 12.6., 13.8., 13.9., 24.10., 29.11. sekä 18.12. Inarissa). Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 109 asiaa.

1.2.4. Puheenjohtaja

Saamelaiskäräjät valitsee keskuudestaan päätoimisen puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa vaalikaudeksi kerrallaan. Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa Saamelaiskäräjien poliittista toimintaa ja edustaa Saamelaiskäräjiä kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä.

Päätoimisena puheenjohtajana vaalikaudella 2004 – 2007 toimii filosofian maisteri Pekka Aikio Sodankylän Vuotsosta, I varapuheenjohtajana kielenkääntäjä Anne Nuorgam Utsjoelta ja II varapuheenjohtajana kalastusmestari Pekka Fofonoff Inarista.

1.2.5. Lautakunnat

Saamelaiskäräjillä on viisi (5) lautakuntaa; elinkeino- ja oikeus-, kulttuuri-, koulutus- ja oppimateriaali-, saamen kielen (saamen kielineuvosto) sekä sosiaali- ja terveyslautakunta. Näiden lisäksi vaalien valmistelua ja toimeenpanoa varten asetetaan vaalilautakunta.

Saamelaiskäräjien kokous valitsee kuhunkin lautakuntaan vaalikaudeksi kerrallaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä sekä jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen. Tästä poiketen kulttuurilautakunta valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla Saamelaiskäräjien jäseniä. Lautakunnat toimivat hallituksen alaisina ja niiden tehtävänä on valmistella toimialaansa kuuluvia asioita. Kulttuuri-, koulutus- ja oppimateriaali- sekä saamen kielen lautakunta käyttävät lisäksi Saamelaiskäräjien työjärjestyksessä määrättyissä asioissa itsenäistä ratkaisovaltaa.

Elinkeino- ja oikeuslautakuntaan toimikaudeksi 2004 - 2007 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Ristenrauna Magga (pj)
Raimo Esa Guttorm (vpj)
Aarne Turunen
Veikko Feodoroff
Vieno Länsman

Varajäsenet

Oula Näkkäläjärvi
Antti Katekeetta
Laila Aikio
Erkki Lumisalmi
Maria Sofia Aikio

Lautakunnan sihteerinä on toiminut lakimiessihteeri Heikki J. Hyvärinen 31.8 asti ja va. lakimiessihteeri Aimo Guttorm 3.9.-31.12. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna kaksi (2) kertaa. Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 8 asiaa.

Koulutus- ja oppimateriaalilautakuntaan toimikaudeksi 2004 - 2007 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Nilla Tapiola (pj)

Petra Magga (vpj)

Seija Sivertsen

Iisakki Mattus

Inker-Anne Magga

Varajäsenet

Pigga Lauhamaa

Marjaana Aikio

Erkki Lumisalmi

Heli Aikio

Outi Länsman

Lautakunnan sihteerinä toimivat vs. koulutussihteeri Rauna Rahko ja koulutussihteeri Ulla Aikio-Puoskari. Oppimateriaalia koskevien asioiden esittelijöinä toimivat oppimateriaalisuunnittelija Anni Näkkäljärvi ja oppimateriaalisihteeri Hannu Kangasniemi. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna viisi (5) kertaa. Toimintavuoden aikana oppimateriaalihankkeita oli työn alla yhteensä noin 30.

Kulttuurilautakuntaan toimikaudeksi 2006 – 2007 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Jouni Ilmari Jomppanen (pj)

Nils-Henrik Valkeapää (vpj)

Tiina Sanila

Rauna Paadar-Leivo

Maria Sofia Aikio

Varajäsenet

Aarne Turunen

Inkermarja Hetta

Tauno Haltta

Raija Lehtola

Outi Paadar

Outi Paadarille myönnetty ero kulttuurilautakunnan varajäsenyydestä 28.8.2007 lukien ja hänen tilalleen nimetty Vieno Länsman Saamelaiskäräjien kokouksessa 28.8.2007.

Lautakunnan sihteerinä on toiminut 1.1.-4.3.2007 kulttuurisihteerinä Inker-Anni Sara ja 5.3.-31.12.2007 vs. kulttuurisihteerinä Marjukka Helander. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna viisi (5) kertaa. Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 33 asiaa.

Saamen kielineuvostoon toimikaudeksi 2004 - 2007 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Matti Morottaja (pj)

Irja Seurujärvi-Kari (vpj)

Jouni Mosnikoff

Vesa Guttorm

Marjaana Aikio

Varajäsenet

Ilmari Mattus

Kaarina Vuolab-Lohi

Katri Fofonoff

Berit-Ellen Juuso

Klemetti Näkkäläjärvi

Kielineuvoston sihteerinä toimivat kieliasiainsihteerinä Ellen Näkkäläjärvi ja vs. kieliasiainsihteerinä Rauna Rahko. Saamen kielineuvosto piti kertomusvuonna viisi kokousta, joista yksi oli sähköpostikokous (2/07), kaksi puhelinkokousta (1/07 ja 5/07). Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 31 asiaa.

Sosiaali- ja terveyslautakuntaan toimikaudeksi 2004 - 2007 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Anu Pietikäinen (pj)

Minna Mäkitalo (vpj)

Pekka Fofonoff

Helena Guttorm

Heikki Hirvasvuopio

Varajäsenet

Kirsti Ranta

Ristenrauna Magga

Sergei Kp Fofonoff

Mirja Laiti

Veikko Guttorm

Lautakunnan sihteerinä on toiminut sosiaali- ja terveystieteiden sihteerinä Pia Ruotsala. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna kuusi (6) kertaa. Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 35 asiaa.

1.2.6. Sihteeristö

Saamelaiskäräjien sihteeristön päätoimitilat sijaitsevat Inarissa, kirkonkylän yläasteen entisen oppilasarun tiloissa, jotka on vuokrattu Inarin kunnalta. Toimitilojen hyötypinta-ala on nyt yhteensä 489 m². Sen lisäksi sihteeristöllä on toimipisteet Utsjoella, Enontekiöllä ja Sodankylässä. Sihteeristö jakaantuu yleiseen toimistoon, saamen kielen toimistoon sekä koulutus- ja oppimateriaalitoimistoon.

Yleinen toimisto

Yleisen toimiston tehtävänä on hoitaa saamelaiskäräjien talous-, henkilöstö- ja muuta yleishallintoa koskevat ja toimistojen toiminnan yhteensovittamiseen liittyvät asiat sekä asiat, joita ei ole määrätty muiden toimistojen hoidettaviksi.

Yleisessä toimistossa on päätoiminen hallintopäällikön, lakiasihteerin, kulttuurisihteerin, sosiaali- ja terveysasihteerin, talousasihteerin, hallintosihteerin ja toimistosihteerin virka. Hallintopäällikkönä toimii hallintotieteiden maisteri Juha Guttorm. 1.11. – 31.12.2007 Juha Guttorm on sisäisin järjestelyin hoitanut hallintopäällikön tehtäviä 50 % ja toiminut samalla Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojektissa projektipäällikkönä. Lakiasihteerin virassa on toiminut oikeustieteen kandidaatti Heikki J. Hyvärinen (jäänyt eläkkeelle 1.9. lukien), jonka työpaikka on sijainnut Enontekiöllä. Kulttuurisihteerin virassa on filosofian maisteri Inker-Anni Sara (virkavapaalla 5.3.-31.12.). Sosiaali- ja terveysasihteerin virassa toimii erikoissairaanhoitaja, filosofian ylioppilas Pia Ruotsala. Talousasihteerin virassa toimii merkonomi Hilikka Kukkonen (virkavapaalla 21.5.-1.6. ja 5.-9.11.). Hallintosihteerin virassa toimii Anneli Nuorgam (virkavapaalla 19.2. ja 30.11.). Toimistosihteerin virassa toimii merkonomi Ritva Tammela. Käräjien toimitilojen siivoajana toimii Anna-Liisa Juntunen.

Yleisen toimiston yhteydessä toimii lisäksi Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen saamelaisyksikkö, jossa työskentelee päätoiminen suunnittelija. Suunnittelijan virassa toimii yhteiskuntatieteiden kandidaatti Sari Guttorm (osittaisella hoitovapaalla 1.1.-30.9.).

Lisäksi yleisessä toimistossa ovat kertomusvuonna työskennelleet seuraavat määräaikaiset työntekijät: väliaikaisena lakiasihteerinä varatuomari Aimo Guttorm 3.9.-31.12., merkonomi Marjukka Helander toimistosihteerinä 4.1.-16.2. sekä kult-

tuurisihteerin viransijaisena 5.3.-31.12., yhteiskuntatieteiden kandidaatti Kati Erik-
sen esittelijänä Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston sihteeristötehtävissä 1.1.-
31.3. ja esittelijänä 27.8.-31.12., toimistosihteerinä merkonomi Sirpa Berg 1.1.-
31.12. (toimipaikka Sodankylässä puheenjohtajan toimistossa), Tradenomi Arja-
Leena Timonen arkiston järjestäjänä/avustajana 10.9.-31.12.(toimipaikka Sodanky-
lässä puheenjohtajan toimistossa), toimistotyöntekijänä merkantti Jaana Valkeapää
1.-31.12., toimistoapulaisena lukiolainen Anni Maarit Guttorm 25.6.-6.7., siivoo-
jan sijaisena Ulla Pajuranta 26.3.-13.4., 4.-15.6. sekä 16.7.-3.8..

Saamen kielen toimisto

Saamen kielilain (1086/03) toimeenpanoa varten saamelaiskäräjien alaisuudessa toimii erityinen saamen kielen toimisto (A 1727/95), jossa on neljä (4) vakinaista kielenkääntäjän virkaa. Kielitoimiston päätehtävänä on huolehtia saamen kielilain mukaisten käännösten toimittamisesta eri viranomaisille ja laitoksille sekä avustaa niitä saamenkielentaitoisten tulkkien hankkimisessa.

Inarin kielitoimistossa I kielenkääntäjän virassa toimii humanististen tieteiden kandidaatti Irma Laiti. Utsjoen saamen kielen toimistossa on toiminut II kielenkääntäjän virassa humanististen tieteiden kandidaatti Helvi Nuorgam-Poutasuo (jäänyt eläkkeelle 31.7. lukien). III kielenkääntäjän virassa toimii opettaja Veikko Holmberg. IV kielenkääntäjän virassa toimii humanististen tieteiden kandidaatti Anne Nuorgam (virkavapaalla 9.3.-8.5. ja 24.11.-31.12.).

Lisäksi saamen kielen toimistossa ovat kertomusvuonna työskennelleet seuraavat määräaikaiset työntekijät: filosofian liseniaatti Klemetti Näkkäläjärvi suunnittelijana 26.3.-9.11.2007, Kirsti Guttorm kielityöntekijänä 1.1.-31.12., Sulo Aikio IV kielenkääntäjän viransijaisena 16.-31.1., kielenkääntäjänä 1.2.-15.3. sekä kielityöntekijänä 17.9.-16.10., kielityöntekijänä Seija Järviluoma 19.-30.3., 10.-20.4., 5.-30.6. sekä 16.7.-10.8. sekä kielityöntekijänä Maria Sofia Aikio 20.9.-31.12.

Saamen kielen toimiston yhteydessä toimii myös saamen kieliainsihteerin tehtävänään koordinoita pohjoismaista saamen kieliyhteistyötä ja toimia saamen kielineuvoston sihteerinä. Kieliasiainsihteerin virkaa hoitaa filosofian maisteri

Ellen-Maarit Näkkäljärvi (virkavapaalla 5.-18.2. ja osittaisella virkavapaalla 1.10.-31.12.), jonka toimipaikka on Enontekiön Hetassa. Kieliasiansihteerin viransijaisena on toiminut luokanopettaja Rauna Rahko 4.10.-31.12.(virkavapaalla 15.-28.11.).

Koulutus- ja oppimateriaalitoimisto

Koulutus- ja oppimateriaalitoimiston tehtävänä on hoitaa saamelaisten koulutusta ja saamen kielen ja saamenkielistä opetusta sekä saamenkielisen oppimateriaalin valmistamista koskevat asiat.

Toimistossa on päätoiminen koulutussihteerin, oppimateriaalisihteerin, oppimateriaalisuunnittelijan ja toimistosihteerin virka. Koulutussihteerin on hoitanut myös saamelaiskäräjien kokoustiedottamista ja johtanut saamelaiskäräjien internet-sivuston uudistamista.

Koulutussihteerin virassa toimii yhteiskuntatieteiden maisteri Ulla Aikio-Puoskari, jonka toimipaikka sijaitsee Sodankylässä (virkavapaalla 1.1.-31.3.). Koulutussihteerin viransijaisena on toiminut luokanopettaja Rauna Rahko 8.1.-31.3. (virkavapaalla 2.2., 12.-13.2.). Oppimateriaalisihteerin virassa on luonnontieteiden kandidaatti Hannu Kangasniemi, oppimateriaalisuunnittelijan virassa on saamenkäsityön artesaani Anni Näkkäljärvi ja toimistosihteerin virassa yo-merkonomi Anja Vest (osittaisella hoitovapaalla toimintavuoden).

Lisäksi määräaikaisina työntekijöinä ovat toimineet projektityöntekijänä luokanopettaja Rauna Rahko 18.6.-17.7. sekä oppimateriaalin projektityöntekijänä Maarit Magga 3.9.-31.12.

Vaalilautakunnan toimisto

Vaalilautakunnan toimistossa on määräaikaisesti työskennellyt oikeustieteen kandidaatti Siiri Jomppanen vaalilautakunnan sihteerinä 1.1.-31.12., tradenomi Sinikka Mäkinen toimistosihteerinä 1.1.-31.12., toimistosihteerinä merkonomi Susanna Magga 12.2.-2.3. sekä 7.5.-31.12., vaaliavustajana Rita-Maaria Magga 15.-28.3., vaaliavustajana Iisakki Sara 15.-28.3. sekä vaaliavustajana Raisa Magga 17.-28.9.

Projektihenkilöstö

Saamelaiskulttuurikeskuksen toimintamallin luominen –projektin projektipäällikkönä toimi tradenomi Marja-Riitta Lukkari 1.1.-31.10., festivaaliavustajana oikeustieteen ylioppilas Nina West 15.-28.1. sekä projektityöntekijänä Joonas Saari kaksi kuukautta.

Saamelaismusiikin opetuksen suunnitteluprojektin projektipäällikkönä toimi filosofian ylioppilas Annukka Hirvasvuopio-Laiti 1.1.-31.3. sekä projektityöntekijänä Jussi Isokoski 19.-31.3.

Saamelaismusiikkikeskuksen suunnitteluprojektin projektipäällikkönä toimi filosofian ylioppilas Annukka Hirvasvuopio-Laiti 1.4.-30.11., projektityöntekijänä Jussi Isokoski 1.4.-30.11. sekä avustajana Anni Ahlakorpi 16.-31.8.

Saamelaisen elinkeinotoiminnan koordinointi- ja kehittämishankkeen projektipäällikkönä toimi agrologi Elen Anne Sara 1.1.-31.12. sekä projektisuunnittelijana kauppatieteiden maisteri Tarja Porsanger 1.11.-31.12.

Saamelainen elokuvaosaaminen ja –koulutusprojektin projektipäällikkönä kauppatieteiden maisteri Liisa Holmberg 1.11.-31.12.

Saamelaisen lastenkulttuurikeskushankkeen toiminnanohjaajana toimi kasvatustieteiden maisteri Petra Biret Magga 1.1.-31.12.

Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojektin projektipäällikkönä toimi 50 % virassa hallintopäällikkö Juha Guttorm 1.11.-31.12.2007.

Lisäksi muissa projektiluontoisissa tehtävissä ovat työskennelleet määräaikaaisesti projektisuunnittelijana filosofian ylioppilas Annukka Hirvasvuopio-Laiti 1.-31.12., projektisuunnittelijana tradenomi Marja-Riitta Lukkari 1.11.-31.12., projektisuunnittelijana sosionomi Anne Näkkäläjärvi 3.-31.12., projektityöntekijänä teatteritaitteen maisteri Pauliina Feodoroff 12.2.-11.4., projektityöntekijänä filosofian lisensiaatti Klemetti Näkkäläjärvi 26.3.-9.11.,

1.3. Käräjien talous

Saamelaiskäräjien toiminta rahoitetaan valtion budjettivaroin kuten siitä annetun lain 2 §:ssä säädetään. Kertomusvuonna Saamelaiskäräjät sai valtion- ja muuta avustusta yhteensä 3.107.398,75 euroa.

Saamelaiskäräjät on päättänyt määrärahan käytöstä seuraavasti

- varsinaiseen toimintaan 1.139.240,05 euroa,
- pohjoismaiseen saamen kieliyhteistyöhön 74.844,21 euroa,
- saamelaiskäräjien vaalien valmistelua varten 250.000,00 euroa,
- saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen 260.000,00 euroa,
- saamelaisen kulttuurin edistämiseen ja saamelaisjärjestöjen toimintaan 205.000,00 euroa,
- pohjoismaisille saamelaisille taidejärjestöille 35.000,00 euroa,
- saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamiseen 600.000,00 euroa,
- saamelaisten sosiaalialan osaamiskeskustoimintaan 46.500,00 euroa,
- mokta-into nuorisotyön kehittämishanke 11.373,19 euroa,
- saamelainen lasten- ja nuorten elokuva- ja tv-tuotannon kehittäminen 20.000,00 euroa,
- tuotantomallin ja elokuvien markkinointipalveluiden kehittäminen 16.000,00 euroa,
- saamelaisnuorten taidetapahtumaan 15.000,00 euroa,
- saamelaiseen lastenkulttuurikeskus-hankkeeseen 48.674,28 euroa,
- saamelainen elokuvaosaaminen-projekti 11.671,63 euroa,
- saamelaismusiikkikeskuksen suunnittelu-projekti 102.046,63 euroa,
- saamenkielinen sosiaali- ja terveystalvan sanastohanke-projekti 13.357,02 euroa,
- saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamis-projekti 15.316,87 euroa,
- Saamelaiskulttuurikeskuksen toimintamallin luominen-projekti 132.230,56 euroa
- saamelainen musiikin opetuksen kehittäminen projekti 23.315,29 euroa
sekä

- saamelaisen elinkeinotoiminnan koordinointi- ja kehittämishanke 87.829,02 euroa.

Saamelaiskäräjälain 3 a luvussa säädetään käräjien kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta. Käräjien tilintarkastajina toimikaudella 2004 - 2007 toimivat HTM Irja Herkman (varalla KHT Jorma Heikkinen) oikeusministeriön valitsemana ja varanotaari Johan-Oula Juuso (varalla Annikki Portti) saamelaiskäräjien valitsemana.

2. SAAMELAISKÄRÄJIEN VARSINAINEN TOIMINTA VUONNA 2007

2.1. Yleistä

Saamelaiskäräjien varsinainen toiminta käsittää esitysten, aloitteiden ja muiden kannanottojen tekemisen sekä lausuntojen antamisen eri viranomaisille.

Lisäksi Saamelaiskäräjät valvoo saamelaisten oikeuksia ja etuja neuvottelemalla eri viranomaisten kanssa saamelaisia erityisesti koskevista asioista. Saamelaiskäräjät on myös edustettuna lukuisissa kansallisissa ja myös joissakin kansainvälisissä elimissä.

Seuraavassa on selostettu kertomusvuoden tavoitteet ja arvioitu, miten tavoitteet on saavutettu, ja sen jälkeen on lueteltu kertomusvuonna annetut lausunnot ja tehdyt esitykset/aloitteet sekä kannanotot, muistiot ja sopimukset, jotka on liitetty täydellisinä toimintakertomuksen loppuun. Lisäksi on esitelty kertomusvuoden sidosryhmätoiminta.

2.2. Keskeisimmät toimenpiteet eri aloilla

2.2.1. Saamelaiskäräjien yhteiskunnalliset vaikutusmahdollisuudet

Saamelaiskäräjien kertomuksen mukaan Suomi on valtiosääntöoikeudellisella tasolla tunnustanut saamelaisten erillisen aseman alkuperäiskansana, mutta hallitus kohtelee saamelaisia lähinnä alueellisena kielivähemmistönä.

Saamelaiskäräjät neuvotteli saamelaisten kotiseutualueen kuntien kanssa saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä näissä kunnissa. Tämä saamelaisten itsehallintoa toteuttava järjestely perustuu siihen, että eduskunta osoittaa vuosittain määrärahan saamenkielisiin palveluihin maksettavaksi alueen kunnille Saamelaiskäräjien kautta. Vuonna 2007 nämä järjestelyt on toetutettu kuntien kanssa yksityisoikeudellisin sopimusjärjestelyin.

Saamelaiskäräjät esitti, että pääministeri Matti Vanhasen II hallitusohjelmaan otettaisiin seuraava maininta: ”Saamelaisten kotiseutualueen maankäyttöä koskevaa

lainsäädäntöä kehitetään siten, että Suomi voi ratifioida ILO:n alkuperäiskansasopimuksen nro 169”.

Erämaasuunniteluun Saamelaiskäräjät osallistui arvioimalla Metsähallituksen laatimia erämaasuunnitelmia.

Saamelaiskäräjien edustaja osallistui jäsenenä evankelis-luterilaisen kirkon korkeinta valtaa käyttävän kirkolliskokouksen toimintaan.

2.2.2. Esteiden poistaminen ILO:n alkuperäiskansasopimuksen ratifioinnin tieltä

Saamelaiskäräjät on työskennellyt ILO-sopimuksen nro 169 ratifiointiesteiden poistamiseksi Suomessa. Saamelaiskäräjät on tilannut selvityksen valtion teettämästä tutkimuksesta koskien kiinteistöoikeudellisia kysymyksiä.

Saamelaiskäräjien puheenjohtaja osallistui Tukholmassa 14.11.2007 järjestettyyn Norjan, Ruotsin ja Suomen saamelaisasioista vastaavien ministerien ja saamelaiskäräjien puheenjohtajien kokoukseen. Kokouksessa todettiin, että Suomi ei ole omalta osaltaan edennyt luonnoksen jatkovalmistelussa kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisten velvoitteidensa kannalta suunnitellulla tavalla. Kokouksessa päätettiin, että valmistelua jatketaan ja että asiaa käsitellään seuraavan kerran keväällä 2008.

2.2.3. Saamen kielten asema

Saamen kielilaki (1086/2003) tuli voimaan vuoden 2004 alusta. Saamelaiskäräjien tulee seurata lain soveltamista ja se voi antaa suosituksia sekä tehdä aloitteita kiellainsäädäntöön liittyen. Lain velvollisuuksien täyttämiseksi Saamelaiskäräjät perusti vuonna 2005 saamen kieliturvasihteerin viran. Viranhaltijan tehtäviin kuuluu mm. valvoa ja seurata saamen kielilain toteutumista yhdessä saamen kielineuvoston kanssa. Virka täytettiin vuoden 2007 elokuussa.

Kielineuvosto aloitti keväällä 2007 saamen kielilain 29 §:n mukaisen kertomuksen valmistelut yhdessä saamen kielen toimiston kanssa. Saamen kielilakikertomus pohjautuu keväällä 2007 tehtyyn laajaan viranomaisille toimitettuun kyselyyn saamen kielilain soveltamisesta. Tähän työhön saatiin rahoitusta oikeusministeriöltä. Laaja raportti kokonaisuudessaan on tarkoitus toimittaa painettuna että nettiversio-

na yleisön saataville vuoden 2008 aikana. Kielineuvosto on pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että saamelaisten perustuslaillinen itsemääräämisoikeus saamen kieltä koskeissa asioissa kehittyi edelleen.

Saamen kielineuvosto on pyrkinyt edistämään kielellisiä oikeuksia Suomessa puhuttavien saamen kielten tasa-arvon osalta edistämällä kielitutkintojen saamista myös inarin- ja koltansaamen kielille. Saamen kielineuvosto on seurannut ja osallistunut aktiivisesti kielitutkintoja valmistelevaan työhön. Tällä hetkellä kielitutkintoja ei esitetä inarin ja koltansaamen osilta yleisen kielitutkinnon piiriin, vaan OPH pyrkii yhdessä Giellagas –instituutin kanssa selvittämään ratkaisua näiden kielten osalta.

Saamen kielineuvosto on jatkanut koltan- ja inarinsaamen sanakirjaprojekteja. Sanastoprojekteihin on saatu rahoitusta mm. Saamen kielilautakunnalta, Nordplus språk-ohjelmasta ja osittain niitä on rahoittanut myös koulutus- ja oppimateriaalilautakunta. Vuonna 2006 aloitettu materiaalin saattaminen CD-rom julkaisumuotoon saatiin vuoden 2007 alussa valmiiksi materiaalista ensimmäinen testiversio. Kokeilu-CD:n loppuunsaattaminen jatkui oppimateriaalilautakunnan rahoituksen turvin vuoden 2007 puolella, mutta erinäisten fontteihin liittyvien teknisten ongelmien vuoksi työ on vielä kesken.

Saamen kielineuvosto on painottanut toiminnassaan terminologiatyötä. Kunkin kielen terminologiaa on pyritty kehittämään ja edistämään. Alkuvuonna painopisteinä olivat inarin- ja koltansaame ja loppuvuodesta aloitettiin pohjoissaamenkielisen sosiaali- ja terveysalan materiaalin kokoaminen. Saamen kielilautakunnan kanssa toteutettiin yhdessä pohjoissaamen terminologiatyötä. Saamen kielilautakunta sai yhteiseen pohjoismaiseen terminologiaprojektiin rahoitusta Nordplus sprog -ohjelmasta. Kukin saamelaiskäräjät vastaa myös osaltaan työryhmän kuluista. Pohjoissaamen yhteispohjoismaiseen terminologiaryhmään Saamelaiskäräjät nimesi saamen kielen tutkija Kaarina-Vuolab-Lohen ja saamelaiskäräjien hallinnon puolesta työhön osallistui kieliainsihteeri. Terminologiatyöryhmä kokoontui kolme kertaa, helmikuussa Karesuvannossa, kesäkuussa Koutokeinossa ja lokakuussa Kirunassa. Työryhmä on kokouksissaan käsitellyt mm. matematiikan, fysiikan ja ke-

mia sanastoja, tilastotieteeseen liittyvää sanastoa, yhteiskuntatieteen sanastoa sekä ruokasanastoa.

Sanastopankkia kehitettiin yhteistyössä Saamen kielilautakunnan kanssa aloittamalla Norjan saamelaiskäräjien alaisuudessa toimivan saamen kielten sanastopankin täydentämisen lisäämällä suomenkielisiä vastineita tietokantaan.

Syksyllä 2007 saamen kielineuvosto aloitti pohjoissaamenkielisen sosiaali- ja terveysalan sanaston kokoamisen siihen saadun 100 000 Dkr. projektirahoituksen turvin. Yhteistyökumppaneina tässä työssä on saamelaisten sosiaali- ja terveysalan järjestö SámiSoster ry ja Thule-instituutin Arktisen lääketieteen keskus. Saamen kielen toimisto on ollut mukana myös saamelaiskäräjien Musiikkikeskusprojektin yhteydessä kootun musiikkisanaston laatimisessa.

2.2.4. Kieliyhteistyö

Saamen kielilautakuntaan kuuluvat Saamelaiskäräjien edustajina toimintavuonna seuraavat henkilöt: Irja Seurujärvi-Kari (Vesa Guttorm), Matti Morottaja (Ilmari Mattus) ja Jouni Moshnikoff (Katri Fofonoff).

Saamen kielineuvoston tavoitteena on ollut vahvistaa kieliyhteistyötä Saamen kielilautakunnan kanssa mm:ssa terminologia-, sanakirja- ja sanastotyön puitteissa. Myös muut saamen kieltä edistävät elimet, kuten saamen kielen tutkimuslaitokset ja saamelaiskäräjät Norjassa ja Ruotsissa sekä FiBLUL ja Kotus ovat keskeisiä yhteistyökumppaneita kieliyhteistyössä.

Yhteistyötä Kotuksen kanssa on vahvistettu vuoden 2007 aikana muun muassa kirjoittamalla saamen kieleen liittyvää toimintaa ja sen kehittämistä laajemminkin mm. Saamen kielilautakunnan kanssa. Lisäksi Kotuksen kanssa on tehty yhteistyötä mm. inarin- ja koltansaamen kielten resurssien turvaamiseksi. Saamen kieliainsihteeri on kutsuttu vakituisesti asiantuntijaksi Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen saamen kielen lautakuntaan.

Saamelaiskäräjät oli mukana FiBLULin järjestämässä seminaarissa tammikuussa 2007, jossa esillä oli YLEn vähemmistökielinen tarjonta. Ajankohtaisena aiheena

käsiteltiin mm. saamenkielisten lastenohjelmien puutetta, joka korjaantui syksyllä 2007. Kieliasiansihteerin on toiminut toukokuusta lähtien FiBLULin sihteerinä. Saamen kielineuvosto on käsitellyt kokouksissaan muutamia pohjoissaamen kielen kielenhuoltoon liittyviä asioita ja ohjannut ne yhteisen kielilautakunnan käsiteltäväksi.

2.2.5. Henkinen kulttuuri

Saamelaisen kulttuurin taloudellinen tukeminen

Saamelaisten henkistä kulttuurielämää on tuettu jakamalla kulttuuriavustuksia nk. saamelaisesta kulttuurimäärärahasta (205.000 e) saamenkielisen kulttuurin edistämiseksi ja saamelaisjärjestöjen toiminnan tukemiseksi sekä myöntämällä kulttuuriavustuksia kansainväliseen saamelaiskulttuuriyhteistyöhön (35.000 e). Saamelaisesta kulttuurimäärärahasta on myönnetty työskentelyapurahoja ja projektiavustuksia saamelaistaiteilijoille kuvataiteeseen, kirjallisuuteen, käsityöhön, matka-avustuksiin, elokuvaan ja multimediaan sekä erilaisiin kulttuuriprojekteihin ja -tapahtumiin. Edellä mainitusta määrärahasta on niin ikään tuettu saamelaisjärjestöjen toimintaa ja julkaisutoimintaa .

Lastenkulttuurin tuki on kanavoitunut edelleen pääasiassa Saamelainen lastenkulttuurikeskus-hankkeen toiminnan tukemisen kautta. Saamelaisnuorten toiminnan kehittämiseksi käynnistettiin Lapin lääninhallituksen nuorisotyön kehittämISRahan turvin MOKTA-INTO-hanke. Hankkeen toteuttamisaika on 1.7.2007-30.6.2008. Hankkeen aikana on tarkoituksena innostaa saamelaisnuoria oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen ja kehittämiseen sekä ohjata nuoria keskustelemaan yhdenvertaisuuden ja suvaitsevaisuuden merkityksestä. Nuoria kannustetaan kertomaan omasta saamelaisesta kulttuurista ja siihen liittyvistä perinteistä. Hankkeen kohde-ryhmänä ovat 13-19-vuotiaat saamelaisten kotiseutualueella opiskelevat yläaste- ja lukioikäiset nuoret.

Kulttuurilautakunta järjesti Enontekiön Hetassa 7.-8.9 työseminaarin, johon oli kutsuttu saamelaiskulttuurin rahoittajia ja saamelaisjärjestöjä. Seminaarissa pohdittiin saamelaisjärjestöjen toimijakentän tarpeita ja toimintamahdollisuuksia sekä tulevaisuuden näkymiä. Seminaarin tavoitteena oli vahvistaa yhteistyötä järjestöjen

ja saamelaiskäräjien välillä sekä antaa eväitä yhdistystoimintaan liittyvien käytäntöjen hallintaan.

Saamelainen lastenkulttuurikeskus

Saamelainen lastenkulttuurikeskus jatkoi toimintaansa Lapin lastenkulttuuriverkoston jäsenenä. Opetusministeriö valitsi Lapin lastenkulttuuriverkoston valtakunnallisen Taikalamppu –verkoston jäseneksi vuosiksi 2006-2008.

Saamelaisen lastenkulttuurikeskuksen toiminta perustui saamelaiskulttuuriin, perinteisiin taitoihin ja taiteen eri lajeihin. Hanke järjesti saamelaisalueen kouluille saamelaiskulttuuriin liittyviä työpajoja. Suurin osa kurssisisällöistä oli saamenkäsi-työhön (duodji) kuuluvia kokonaisuuksia. Myös tarinankertoajat, kirjailijat ja perinteisten elinkeinojen harjoittajat vierailivat kouluilla. Työpajojen ja kurssien suunnattaminen kouluille mahdollisti lasten ja nuorten saavutettavuuden laajemmasti. Myös päiväkodeille suunnatut teemapäivät ja retket ulkopuolisine ohjaajineen lisäsivät luonnollisia kielen käytön tilanteita ja kehittivät päiväkotien saamelaiskulttuurillisia sisältöjä. Saamelaisen lastenkulttuurikeskus –hankkeen kohteina oli yhdeksän koulua ja kuusi saamenkielistä päiväkotia. Mutta hanke osallistui myös paikallisten tapahtumien sisältöjen tuottamiseen. Tapahtumien järjestämisessä vahvuutena on verkostoituminen ja yhteistyö paikallisten organisaatioiden ja järjestöjen kanssa.

Hanke jatkoi hyvin alkanutta yhteistyötä Beaiivvaš –saamelaisteatterin kanssa järjestämällä koululaisille yhteisiä teatteripäiviä.

Lapin lastenkulttuuriverkoston välistä yhteistyötä vahvistettiin tarjoamalla työpajaa (”Mielikuvamatka Saamenmaahan”) verkoston jäsenien kohdealueille. Työpajaa ohjattiin Rovaniemellä, Saarenkylässä ja Ranualla. Kulttuurillinen vuorovaikutus muiden verkoston jäsenien kanssa vahvistaa valtaväestön lasten tietoisuutta saamelaisista.

Tärkeimpään tavoitteeseen pyrittiin edelleen: Saamelainen lastenkulttuurikeskus tukee lapsen ja nuoren saamelaista identiteettiä erilaisten toimien ja tapahtumien kautta.

2.2.6. Saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen asema

Saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen asemaa on pyritty parantamaan erilaisin esityksin, lausunnoin ja kannanotoin ja neuvottelemalla opetusministeriön, Lapin lääninhallituksen ja saamelaisalueen kuntien kanssa. Saamelaiskäräjät on kiinnittänyt huomiota mm. seuraaviin asioihin:

- 1) saamelaisopetus tavoittaa nykymuotoisena vain vajaat puolet maan saamelaisoppilaista,
- 2) saamen kielen aineenopettajia ja saamenkielisiä luokanopettajia on liian vähän. Pahimmat puutteet koskevat inarin- ja koltansaamen kieliä ja perusopetuksen vuosiluokilla 7-9 annettavaa aineopetusta,
- 3) lakisääteistä opetuksen arviointia ei ole toteutettu saamelaisopetuksen osalta,
- 4) lakisääteisen saamenkielisen opetuksen opetussuunnitelman laatimisessa on vaikeuksia yhtenäisten ohjeiden puuttuessa,
- 5) saamenkielisen oppimateriaalin valmistamiseen osoitetut varat ovat pysyneet samalla tasolla yli kymmenen vuotta samalla kun tarpeet ovat kasvaneet,
- 6) saamelaisten kulttuuri-itsehallintoa ei ole toteutettu koulutuspolitiikan alueella, ja
- 7) saamelaiskäräjiltä puuttuvat todelliset vaikutusmahdollisuudet oman kansansa opetukseen.

Opetusministeriö ei ryhtynyt erityisiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi toimintavuoden aikana. Saamelaiskäräjät on mm. esittänyt, että sen koulutus- ja oppimateriaalitoimistosta luotaisiin saamelaisopetuksesta valtakunnallisesti vastuuta kantava kehittämiskeskus, joka raportoisi ja neuvottelisi opetuksen tilanteesta ja tarpeista vuosittain opetusministeriön kanssa ja toimisi koulutuksen järjestäjien pedagogisena, hallinnollisena ja koulutuspoliittisena asiantuntijaviranomaisena. Lisäksi toimiston tehtäviin kuuluisi tiedotus-, opetussuunnitelma- ja arviointitehtäviä.

Saamelaisopetuksen oppilasmäärä pysyi edellisvuoden tasolla. Opetusta saamen kielellä tai saamen kielessä annetaan lukuvuonna 2007-2008 yhteensä 489

oppilaalle perusopetuksessa ja lukiossa. Kotiseutualueen kuntien ulkopuolella kielen opetusta annetaan yhteensä 36 oppilaalle, joista 29 perusopetuksen ja 7 lukion oppilasta. Yhtä inarinsaamen oppilasta lukuunottamatta opetettava kieli on pohjoissaame. Saamenkielistä opetusta annetaan vain saamelaisten kotiseutualueella, lukuvuonna 2007-2008 yhteensä 146 oppilaalle. Saamenkielinen opetus aloitettiin ensimmäistä kertaa myös Sodankylän Vuotson koululla syksyllä 2007.

Koulutus- ja oppimateriaalilautakunnan asettama työryhmä on selvittänyt saamen kielen opetuksen tilannetta ja erityisongelmia saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella. Selvitys julkaistaan vuonna 2008. Saamelaiskäräjät on yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen koordinoiman Saame virtuaalikoulu –hankkeen kanssa pyrkinyt tavoittamaan saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella asuvia ja lapsilleen saamen kielen opetusta haluavia vanhempia. Saame virtuaalikoulu-hankkeen ja Inarin kunnan yhteistyön tuloksena aikaansaadun verkko-opetuksen piirissä on lukuvuonna 2007-2008 yhteensä 13 perusopetuksen ja lukion oppilasta. Kaikille halukkaille ei pystytty järjestämään opetusta.

Valtion talousarviossa osoitettiin saamenkielisen oppimateriaalin valmistamista varten 258.000 euron valtionavustus. Toimintavuonna käytetyt varat olivat yhteensä edellisvuoden siirtomäärärahan ja oppimateriaalien myyntitulojen kanssa noin 276.000 euroa. Vuoden aikana valmistui yhteensä 14 pohjoissaamen ja 2 inarinsaamen uutta oppimateriaalia. Valtaosa materiaaleista on perusopetuksen oppikirjoja, mutta joukossa on myös muutamia kielen oppikirjoihin liittyviä CD-äänitteitä ja kielen opetusta tukevia DVD-filmejä. Edellisten lisäksi otettiin uusintapainoksia 7 oppimateriaalista, joista 3 oli CD-äänitteitä. Koltansaamen kielellä ei valmistunut yhtään uutta oppimateriaalia.

Saamelaisten koulutusasiain yhteistyöelin, jossa ovat saamelaiskäräjien lisäksi edustettuina opetusministeriö, Lapin lääninhallitus ja saamelaisalueen kunnat, koontui toimintavuonna yhden kerran. Yhteistyöelin antoi saamelaisalueen kunnille suosituksen määräaikaisten saamenkielisten opettajien kokovuotista palkkausta koskien. Suosituksen tavoitteena on osaltaan parantaa saamenkielisten opettajien saatavuutta.

2.2.7. Sosiaali- ja terveydenhuolto

Saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseen tarkoitettu valtionavustus muotoutunut tärkeäksi osaksi saamelaisten kulttuuri-itsehallintoa, jonka kautta saamelaiset voivat saamelaisten kotiseutualueella keskeisesti vaikuttaa heille suunnattujen palvelujen toteuttamiseen. Saamelaiskäräjien pyrkimyksenä sosiaali- ja terveydenhuollossa on ollut, että saamelaisten kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteuttamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tarjotaan saamelaisten omalla kielellä, suunnitellaan ja tuotetaan saamelaisista lähtökohdista, saamelainen kulttuuritausta, perinteiset arvot sekä elämänmuoto ja ajattelutavat huomioon ottaen ja järjestetään saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon perustalta.

Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämällä 600.000 euron suuruisella valtionavustuksella on ollut suuri merkitys saamenkielisten sosiaali- ja terveystalveluiden saatavuuden turvaamisessa, erityisesti päivähoitossa, vanhustenhuollossa, sosiaali- ja perhetyössä. Talousarviovuonna painopistealueiksi valittiin varhaiskasvatus, saamelainen sosiaalityö ja vanhustenhuolto. Nykyinen valtionavustuksen taso ei kuitenkaan riittävästi turvaa saamelaisille heidän tarvitsemiaan sosiaali- ja terveystalveluja. Erityisesti syrjäkylissä asuvat saamenkieliset ikäihmiset, omaishoitajat ja mielenterveyskuntoutujat ovat vaarassa jäädä palvelujen ulkopuolelle. Lautakunta on eri yhteyksissä ja esityksissä toistuvasti korostanut täysimääräisen erillisrahoituksen turvaamista lainsäädännöllä.

Kertomusvuonna lautakunta aloitti alaansa koskevan saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon kehittämistyön. Saamelaisten itsehallinnon vahvistamiseksi lautakunta korosti mm. saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamista lainsäädännöllä, erillisen saamelaisten sosiaali- ja terveystalvelualan ohjelman laatimista sekä Saamelaiskäräjien mahdollisuutta toimia kehittämishankerahoituksen saajana ja hankkeiden toteuttajana. Saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon kehittäminen sosiaali- ja terveydenhuollon osalta on laaja-alainen tehtävä, joka edellyttää yhteistyötä kuntien kanssa.

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen saamelaisyksikkö

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Poske) on osa valtakunnallista sosiaalialan osaamiskeskusverkostoa, joka toimii sosiaalialan osaamiskeskuksista annetun lain (1230/2001) ja asetuksen (1411/2001) pohjalta. Posken valtakunnalliseksi erityistehtäväksi on määritelty saamenkielisen väestön palvelutarpeiden huomioon ottaminen tarpeellisissa tehtävissä. Erityistehtävää toteuttaa Posken Saamelaisyksikkö Lapin yliopiston kanssa tehdyn sopimuksen pohjalta. Toimintaa rahoittaa Sosiaali- ja terveysministeriö. Saamelaisyksikössä on työskennellyt yksi vakituinen suunnittelija ja ohjausryhmänä on toiminut Saamelaiskäräjien sosiaali- ja terveyslautakunta.

Toimintavuoden keskeisenä tehtävänä on ollut saamelaisen varhaiskasvatuksen ja sosiaalityön kehittäminen sekä sosiaalipalveluiden sisällöllinen ja laadullinen kehittäminen siten, että palvelujen taso ja saatavuus voidaan turvata saamenkieliselle väestölle.

Saamelaisten palvelujen sisällölliseen kehittämistyöhön saamelaisyksikkö on osallistunut yhtenä osapuolena eri tahojen kanssa mm. alan henkilöstölle järjestävällä koulutuksella, seminaarien kautta, sekä ammattialan materiaalin saatavuuden lisäämisellä. Järjestöyhteistyötä saamelaisyksikkö on toteuttanut SamiSoster ry:n hallinnossa, eri hankkeiden suunnittelemisessa ja toteuttamisessa sekä hankkeiden ohjausryhmissä.

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi rahoituksen Saamelaisten/Saamenkielisten sosiaalipalvelujen kehittämisyksikkö- hankkeelle vuosille 2007-2009. Hankkeen toiminta alkoi 1.9.2007 ja hallinnoijana on Inarin kunta. Hanke toteutetaan yhteistyössä saamelaisalueen kuntien, Posken Lapin toimintayksikön ja Saamelaisyksikön, Saamelaisalueen koulutuskeskuksen, Rovaniemen ammattikorkeakoulun, Lapin ja Oulun yliopistojen, Saamelaiskäräjien ja SamiSoster ry:n kanssa.

Valtioneuvoston asettaman valtakunnallisen sosiaalialan kehittämishankkeen Pohjois-Suomen alueellisessa johtoryhmässä Saamelaiskäräjillä on ollut edustus. Pohjois-Suomen sosiaalialan toimintaohjelmaan 2007 sisältyi saamenkieleen ja kulttuuriin pohjautuvien sosiaalipalvelujen kehittäminen ja saamelaisten sosiaalipalve-

lujen kehittämissyksikön perustaminen. Sosiaalialan kehittämishanke on päättynyt vuoden 2007 lopussa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma käynnistyy vuoden 2008 alusta ja siinä hyödynnetään mm. kansallisen terveysthankkeen ja sosiaalihanke myötä kehittyneitä uusia työotteita. Ohjelmassa selvitetään uudistustarpeet ja viedään läpi haluttuja muutoksia yhteistyössä sidosryhmien ja kentän toimijoiden, erityisesti kuntien kanssa.

Saamelaiskäräjien edustaja on nimetty Pohjois-Suomen alueelliseen johtoryhmään varsinaiseksi jäseneksi. SamiSoster ry:n edustaja toimii varajäsenenä. Posken saamelaisyksikkö on osallistunut sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman Pohjois-Suomen kehittämisohjelman valmisteluun.

Pohjoismaisen yhteistyön kehittäminen yhteistyössä Nopuksen, Nordiska utbildningsprogrammet för utveckling av social service, ja muiden tahojen kanssa. Toiminnan avulla pyritään lisäämään ja syventämään Pohjois-Kalotti alueen yhteistyötä sosiaalipalveluiden kehittämisessä sekä luomaan pysyvä verkosto eri toimijoiden välillä. Yhteistyö toteutetaan pitkäkestoisena koulutus- ja kehittämistoimintana, joka on käynnistynyt 2007 järjestetyllä yhteispohjoismaisella seminaarilla. Seminaarin keskeisenä teemana olivat rajan ylittävä, saamelaisten parissa tehtävä sosiaalityö, sen pohjoismaiset kokemukset ja hyvät käytännöt.

Posken Saamelaisyksikkö julkaisi Pohjois- Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen julkaisusarjassa Kulttuuritietoisia kohtaamisia, Sosiaali- ja terapiatyöstä julkaisun yhteistyössä Posken Lapin toimintayksikön ja Utsjoen kunnan ja Norjan lähialueiden sosiaali- ja terveysthankkeen kanssa.

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen saamelaisyksikkö on järjestänyt yhteistyössä Posken toimintayksikköjen ja SamiSoster ry:n kanssa Poske- päivät Inarissa kesäkuussa, jossa teemana oli saamelaisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen ja Posken valtakunnallinen erityistehtävä.

Posken yhteiset nettisivut löytyvät osoitteesta: www.sosiaalikallega.fi.

2.2.8. Euroopan unionin rakennerahasto-ohjelmat

Saamelaiskäräjillä oli toimintavuonna 2007 käynnissä viisi EU-hanketta, jotka rahoitettiin ohjelmakaudesta 2000 - 2006. Lisäksi toimintavuonna aloitettiin yksi projekti, joka rahoitetaan EU-ohjelmakauden 2007 - 2013 varoista.

Saamelaiskulttuurikeskuksen toimintamallin luominen projekti

Projektin tavoitteena oli luoda Saamelaiskulttuurikeskuksen toimintamalli eli laatia toimintasuunnitelma talon käyttäjien tarpeiden mukaisesti ja hyväksyttää tämä suunnitelma Saamelaiskulttuurikeskuksen osapuolien kesken. Toisena tavoitteena oli kehittää Alkuperäiskansojen elokuvakeskuksen toimintamallia niin, että se tulee toimimaan koko pohjoiskalotin saamelaiselokuvien sateenvarjo-organisaationa ja kansainvälisenä koordinaattorina saamelaisilla ja muilla alkuperäiskansojen elokuvantekijöille. Projekti toteutettiin ajalla 1.9.2006 – 31.10.2007. Lapin lääninhallitus myönsi hankkeeseen täysimääräisen rahoitustuen Euroopan Sosiaalirahaston (ESR) varoista. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio oli 164.100 euroa.

Projektissa työskenteli projektipäällikkö Marja-Riitta Lukkari 1.1.2008 – 31.10.2008 sekä Joonas Saari 2 kuukautta kesällä 2007.

Valtiolle tuli vuoden 2006 lopussa käyttöön toimitilastrategia joka koskee valtion itselleen rakennuttamia tiloja kuin myös valtion rahoittamia tiloja. Toimitilastrategiassa tarkastellaan toimintojen ja tilojen kokonaisuutta. Tätä nk. Workplace – suunnitelmaa edellytettiin myös Saamelaiskulttuurikeskushankkeelle. Kilpailutuksen jälkeen Saamelaiskäräjät valitsi ISS Prokon tekemään suunnitelman. Hanke suunnitelma valmistui 15.5.2007 ja se toimitettiin eri ministeriöille. Suunnitelman mukaan keskuksen laajuus on 3070 ohm² ja kustannusarvio 11,6 miljoonaa euroa. Hankkeen toteuttajana ja omistajana toimii Senaatti. Keskuksen päävuokralaisena on Saamelaiskäräjät, joka vuokraa tiloja edelleen muille toimijoille. Tarkennetun hankesuunnitelman pohjalta Saamelaiskäräjät laati käyttäjien kanssa esisopimukset, jotka kulttuurikeskukseen tulevat käyttäjät ovat hyväksyneet ja allekirjoittaneet.

Saamelaiskulttuurikeskushankkeen rahoituskysymykset saatiin ratkaistua keväällä 2007. Lapin maakunnan yhteistyöryhmä hyväksyi huhtikuussa Lapin maakunnan yhteistyöasiakirjan vuosiksi 2007 – 2008 ja varasi siinä yhteydessä EU-ohjelmarahoitusta enintään 5,0 miljoonaa euroa kulttuurikeskukseen tulevien opetus-, kulttuuri- ja elinkeinotilojen suunnitteluun, rakentamiseen ja kalustamiseen.

Hankkeen investoinnin loppu- eli valtionrahoitusosuus ratkaistiin puolestaan toukokuussa 2007 kun valtioneuvosto sisällytti kulttuurikeskuksen valtiontalouden kehyksiin vuosiksi 2008 – 2011.

Hankkeen toteuttamiseen liittyvät toimet on aloitettu yhteistyössä Senaattikiinteistöjen ja Inarin kunnan kanssa. Arkkitehtikilpailu on määrä julistaa avoimeksi keväällä 2008. Varsinaiseen suunnitteluun päästään vuonna 2009 ja rakentaminen aloitetaan tämänhetkisen aikataulun mukaan keväällä 2010. Kulttuurikeskuksen pitäisi valmistua keväällä 2012.

Vuonna 2007 alkuperäiskansojen elokuvakeskus oli mukana mm. perustamassa Norjan Kautokeinoon Den Samiska Filmsenteria, jonka hallitukseen valittiin Alkuperäiskansojen elokuvakeskuksen puolesta Liisa Holmberg.

Alkuperäiskansojen elokuvakeskuksen toimintamallin osalta projekti järjesti vuonna 2007 kaksi seminaaria. 26.1.2007 järjestettiin Skábmagovat elokuvafestivaalien yhteydessä Lapin ja Pohjoiskalotin elokuva- ja TV-tuotannon kehittämistä ja rahoittamisesta seminaarin yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja Kemi-Tornio Ammattikorkeakoulun kanssa. Seminaarissa käsiteltiin sekä saamelais-tuotantoja, erityisesti saamelaislasten Tv-ohjelmien laajenemista mutta myös koko Lapin läänin alueen elokuvatuotantojen rahoitus- ja kehittämisenäkymiä. 30. – 31.5 järjestettiin Saamelaiselokuva- ja tv-seminaarin yhdessä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa. Seminaarin tavoitteena oli keskustella ja tuoda esiin ideoita yhteispohjoismaisesta tuotantomallista. Seminaarissa tuli esille mm. mitä alueelliset rahoittajat tarjoavat saamelaiselokuvien tekijöille Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa.

Projektin aikana myös listattiin saamelaiskulttuurikeskukseen tulevan elokuvakeskuksen audiovisuaaliset tarpeet. Projekti edisti saamelaiselokuvien levitystä mm. kopioimalla ja levittämällä elokuvia eri yhteistyötahoille kuten elokuvafestivaaleille ympäri maailman. Saamelaisfilmejä levitettiin myös opetustarkoituksessa mm. yliopistoihin.

Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojekti

Lapin maakunnan yhteistyöryhmä hyväksyi 17.12.2007 pidetyssä kokouksessaan Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojektin Saamelaiskäräjien hakemuksessaan esittämällä tavalla. Projektin kokonaisbudjetti on 5,154 miljoonaa euroa ja toteuttamisaika 1.11.2007 – 31.12.2012. Projekti rahoitetaan Euroopan aluekehitysrahastosta.

Toukokuussa 2007 tarkistetun Saamelaiskulttuurikeskuksen hankesuunnitelman mukaan keskuksen laajuus on 4 670 brm² ja rakennushankkeen kokonaiskustannusarvio 11,6 miljoonaa euroa (ALV 0%). Hankkeen investoinnin loppu- eli valtionrahoitusosuus tulee vuokratuotuksena valtion budjetista. Oikeusministeriö on 12.3.2008 antanut Saamelaiskäräjille valtuuden sopia Senaatti-kiinteistöjen kanssa kulttuurikeskusta koskeva vuokrasopimus siten, että siitä aiheutuva menojen lisäys on vuodesta 2011 alkaen vuositasolla enintään 1,2 miljoonaa euroa. Vuokrat on sidottu täysimääräisesti elinkustannusindeksiin.

Saamelaiskulttuurikeskukseen tehdään tilat saamelaiskulttuuriin liittyvälle toiminnalle, Saamelaiskäräjien hallinnolliselle toiminnalle sekä saamelaiselle opetus- ja tutkimustoiminnalle. Kulttuurikeskuksen kaksi pääkäyttäjää ovat saamelaisten itsehallinnollinen edustuselin Saamelaiskäräjät ja valtion oppilaitoksena toimiva Saamelaisalueen koulutuskeskus. Lisäksi keskukseen tulee tiloja Inarin kunnan kirjastotoimelle, Sámi Duodji ry:lle, SámiSoster ry:lle ja Lapin lääninhallitukselle. Kulttuurikeskuksen rakennuttajana toimii Senaatti-kiinteistöt, joka järjestää rakennuksen suunnittelusta yleisen arkkitehtuurikilpailun vuoden 2008 aikana. Varsinaiseen suunnitteluun päästään vuonna 2009 ja rakentaminen aloitetaan tämänhetkisen aikataulun mukaan keväällä 2010. Kulttuurikeskuksen pitäisi valmistua keväällä 2012.

Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojektin projektipäällikkönä toimii 1.11.2007 alkaen hallintopäällikkö Juha Guttorm (50 %) ja projektisuunnittelijana Marja-Riitta Lukkari ajalla 1.1.2008 – 31.12.2009.

Saamelaismusiikkikeskuksen suunnitteluprojekti

Saamelaismusiikkikeskuksen suunnitteluprojekti toteutettiin ajalla 1.4. – 30.11.2007. Lapin lääninhallitus myönsi hankkeelle täysimääräisen EU-rahoituksen sivistysosaston esityksestä 8.12.2006, yhteensä 99.300€. Saamelaismusiikkikeskushankkeen projektipäällikkönä oli Annukka Hirvasvuopio-Laiti sekä projektityöntekijänä Jussi Isokoski.

Saamelaismusiikkikeskushankkeen tarkoituksena oli selvittää Saamelaismusiikkikeskuksen perustamisen ja toiminnan käynnistämisen edellytyksiä osana Inariin rakennettavaa Saamelaiskulttuurikeskusta, ja siinä tarkoituksessa koordinoita ja organisoida saamelaismusiikin opetusta kouluille; oppilaille ja opettajille, sekä jatkaa Ijahis Idja – alkuperäiskansojen musiikkitapahtuman kehittämistä ja suunnittelua. Projektin kohderyhmänä olivat yli 15-vuotiaat Saamelaisalueella.

Hankkeen aikana jatkettiin suunnittelutyötä Saamelaismusiikin opetuksen kehittämishankkeen aikana tehtyjen suunnitelmien pohjalta. Projektin aikana keskityttiin erityisesti Inariin rakennettavan Saamelaiskulttuurikeskuksen yhteyteen tulevan Saamelaismusiikkikeskuksen rahoituksen järjestämiseen sekä sisällöntuotantoon.

Projektin aikana kartoitettiin opettajien ja kuntien kantaa saamelaismusiikin opetuksen järjestämisestä esimerkiksi kiertävän musiikinopettajan toteuttamana. Saamelaismusiikin kouluopetuksen edistämiseksi järjestettiin opettajille ja päiväkotien työntekijöille suunnattu saamelaismusiikin koulutuspäivä 6.11.2007 Inarin Siidasassa. Kouluopetusta järjestettiin yhdessä saamelaismusiikin oppikirjaa työstävien Ulla Pirttijärven ja Marko Jousteen kanssa yhteistyössä. Nuorten bändileiri, jossa opetettiin sekä perinteistä että modernia saamelaismusiikkia, järjestettiin Sevettijärvellä 2. – 4.11.2007. Ijahis Idja – alkuperäiskansojen musiikkitapahtuma järjestettiin Inarin kirkonkylällä 25. – 27.5.2007.

Projektin aikana perustettu musiikkiterminologian käännöstyöryhmä teki tärkeää työtä yhdessä Saamelaiskäräjien saamenkieliasiansihteeri Ellen Näkkäljärven kanssa kääntäen musiikkiterminologiaa sekä musiikkisanastoa pohjoissaameksi. Työryhmän työn tuloksena saatiin pohjoissaamenkielinen musiikkiterminologialista, jonka avulla musiikin opettaminen helpottuu huomattavasti niin Suomessa kuin rajojen ylitsekin.

Saamelaismusiikin opetuksen kehittämishanke

1.1.2005 alkanut Saamelaismusiikin opetuksen kehittämishanke päättyi 31.3.2007. Projektilla oli Lapin lääninhallituksen myöntämä täysimääräinen ESR-rahoitus, yhteensä 233.520 €. Saamelaismusiikin opetuksen kehittämishankkeen tarkoituksena oli suunnitella ja luoda edellytyksiä saamelaismusiikin opetuksen aloittamiseksi saamelaisalueella, kartoittaa eri oppilaitosmuotoja, kehittää joiun pedagogiikkaa sekä kirjoittaa joiun (ja muun vokaalimusiikinlajeihin) opetukseen soveltuva opetussuunnitelma.

Vuonna 2007 hankkeella oli kaksi työntekijää, projektipäällikkö Annukka Hirvasvuopio-Laiti sekä projektityöntekijä valittiin Jussi Isokoski (19. – 31.3.2007). Vuoden 2007 toimenpiteet Saamelaismusiikkikeskuksen kehittämishankkeessa painottuivat loppuraportointiin sekä Saamelaiskulttuurikeskuksen suunnittelutyöhön kuten auditorion, äänentoiston sekä studion suunnitteluun.

Projektityöntekijä Anna Näkkäljärven vuonna 2006 kirjoittama, saamelaisen perinteisen vokaalimusiikin opetukseen paneutuva ”Saamelai- sten musiikkiperinteiden opetuksen toimintaidea”, esiteltiin tiedotustilaisuudessa Inarissa Saamelaiskäräjillä 5.2.2007, se käsiteltiin ja hyväksyttiin Saamelaismusiikin opetuksen kehittämishankkeen ohjausryhmän kokouksessa.

Projektin viimeisen kolmen kuukauden aikana järjestettiin vielä koulutuspäivä opettajille ja päiväkotien työntekijöille 29.3.2007 Inarin Riutulassa sekä osallistuttiin Ijahis Idja 2007 tapahtuman suunnitteluun.

Saamelaismusiikin opetuksen kehittämishanke oli mukana järjestämässä Tampereen Tullikamarissa 10. – 11.3.2007 ”Sámi in the night” – tapahtumaa, jossa kuultiin saamelaismusiikkia perinteisestä joiusta rokin ja etnon kautta räppiin. Tapahtuma oli osana Saamelaiset Tampereella tapahtumaa, joka järjestettiin 7. – 11.3.2007.

Projektin ohjausryhmä hyväksyi sähköpostitse sekä kirjallisena lähetetyn hankkeen loppuraportin 20.6.2007.

Saamelaisen elinkeinotoiminnan koordinointi- ja kehittämishanke

Saamelaisen elinkeinotoiminnan koordinointi ja kehittämishanke toteutettiin ajalla 9.6.2006 – 31.12.2007. Hankkeen aikana kartoitettiin saamelaisten elinkeinotoimintaa koskevia oloja sekä valmisteltiin saamelaisen elinkeinotoiminnan kehittämissuunnitelma. Yhteistyötä elinkeinonharjoittajien ja muiden saamelaisalueella toimivien tahojen kanssa tehtiin järjestämällä seminaareja ja osallistumalla erilaisiin seminaareihin, neuvotteluihin ja työryhmiin. Lapin TE-keskuksen maaseutu-osasto myönsi hankkeelle 100 % julkisen rahoituksen 130.000 euroa. Määrärahaa jäi käyttämättä 13 824,02 euroa lähinnä siitä syystä, että projektiin suunniteltu elinkeinotutkimus jäi toteuttamatta.

Vuoden 2007 aikana nousi esille elinkeinotoiminnan tilan selvittämistä varten tarve tutkia saamelaisten elinkeinorakennetta. Tutkimusta, jossa selvitettäisiin mm. elinkeinorakennetta, elinkeinojen tulonmuodostusta jne., valmisteltiin. Saamelaiskäräjien hallitus antoi luvan syksyllä 2007 pitämässään kokouksessa käyttää vaaliluetteloiden tietoja tutkimukseen, mutta Saamelaiskäräjien hallituksen kahden jäsenen vastustuksesta johtuen tutkimus jätettiin tekemättä.

Hankkeen tuloksena syntyi loppuvuodesta 2007 Saamelaisen elinkeinotoiminnan kehittämissuunnitelma, jossa konkreettisiksi tavoitteiksi määriteltiin saamelaiseen elinkeinotoimintaan liittyvät uudet kehittämishankkeet, saamelaiseen elinkeinotoimintaan syntyvät uudet työpaikat ja uudet yritykset, saamelaiselinkeinojen ja yritysten kannattavuuden paraneminen, saamelaiseen elinkeinotoimintaan liittyvän koulutustarjonnan monipuolistaminen ja uusien elinkeinomahdollisuuksien löytäminen ja niiden harjoittamisedellytysten parantaminen.

Hankkeen aikana neuvoteltiin Lapin TE-keskuksen kanssa saamelaiselinkeino-koordinaattoriasian edistämisestä. Työn voisi mahdollisesti hoitaa ostopalveluna Yritys-Suomi hankkeeseen. Lapin TE-keskus toimii työn tilaajana ja Saamelaiskäräjät tuottajana. Hankkeen päättymisen jälkeen haetaan Työministeriöltä rahoitusta saamelaisasiamiesviran/elinkeinokoordinaattorin perustamisesta.

Hankkeen tavoitteena oli uusien hankkeiden käynnistäminen. Hankeideoita ja hankesuunnitelmia syntyi, mutta EU-ohjelmakauden vaihtumisen vuoksi uusia hakemuksia ei ehditty projektiaikana jättää.

Vuonna 2007 järjestettiin neljä seminaaria ja ne ovat onnistuneet herättämään keskustelua niin alojen sisällä kuin eri alojen kesken. Seminaarien ja työpajojen tuloksena on noussut esille elinkeinon kehittämiseen liittyviä kysymyksiä ja ehdotuksia.

Saamenkäsityö seminaari järjestettiin 16.2.2007. Seminaarin tuloksena syntyi hankkeita käsityörittäjyydestä, sekä ehdotus Suomen hallitukselle saamenkäsityön arvolisäverotuksen alentamisesta.

Min eallin bohccos – seminaari järjestettiin yhteistyössä Olles Boazu – hankkeen kanssa Inarissa 24. – 25.5.2007. Seminaarin ensimmäinen päivä painottui poropoliitiikkaan. Seminaarissa laadittiin saamelaisen poronhoidon kehittämisen julkilausuma, joka lähetettiin 25.5.2007 sähköpostitse Suomen ministereille. Toisena päivänä käsityöntekijät, käsityörittäjät ja käsityönopeettajat keskustelivat sisnan käsittelemisestä ja jalostamisesta, käsityörittäjyydestä sekä sisnan eri käyttö- ja valmistustavoista.

Hanke teki tiivistä yhteistyötä useiden hankkeiden kanssa, kuten esimerkiksi Rovaniemen kaupungin ja Saamelaiskäräjien yhteisen Kohtaamisia-hankkeen kanssa. Nämä hankkeet järjestivät yhteisen Saamelaismatkailu- ja kulttuurityöpajan 11.6.2007. Osallistujat pohtivat saamelaiskulttuuria matkailun näkökulmasta ja miettivät millä tavoin saamelaiskulttuuria voitaisiin nostaa esille matkailussa ja miten näiden kahden alan yhteistyötä voidaan lisätä.

Lex Boazu –työpaja järjestettiin 17.12. 2007 Inarissa yhdessä Olles Boazu hankkeen kanssa. Työpajaan oli kutsuttu poromiehiä ja saamelaisen poronhoidon oikeuksien asiantuntijoita. Työpajassa tuotiin esille ne tärkeimmät aiheet poronhoitoa koskevista säädöksistä, joiden uudistaminen on saamelaiskulttuurin edellytysten kannalta kiireellisintä. Työpajaan osallistui myös oikeusministeri Tuija Brax, joka parhaillaan on valmistelemaan Ilo-sopimuksen ratifioinnin vaatimia lakiuudistuksia sekä oikeusministeriön hallintojohtaja Olli Muttilainen ja erityisavustaja Ari Heikkinen.

Lex Boazu työpajan työryhmissä osallistujat listasivat esityksiä saamelaisen poronhoidon yleisten ja erityisten toimintaedellytysten säilyttämisen vaatimista säädösuudistuksista. Esitykset vastaanotti uudistuksia valmisteleva oikeusministeri, joka piti valmistelutyön aikaisia yhteyksiä kenttään tärkeinä.

Saamelainen elokuvaosaaminen ja koulutus –projekti

Saamelainen elokuva osaaminen ja koulutus –projekti on esiselvitys, jonka avulla etsitään keinoja kehittää ja vahvistaa saamelaista elokuva- ja televisiotyönosaamista pohjoismaissa. Esiselvityksen aikana kartoitetaan saamelaiset elokuva- ja televisiotuotantoyhtiöt sekä mediaorganisaatiot pohjoismaissa ja tuodaan esiin niiden liiketaloudelliset kehittämistarpeet. Kohderyhmänä ovat saamelaiset tuottajat, tekijät ja kouluttajat.

Kartoituksen tuloksena tiedetään missä saamelaiset elokuvayhtiöt sijaitsevat, millaisia ne ovat ja mitkä ovat niiden kehitysnäkymät. Lisäksi tiedetään mitkä yritykset ovat valmiita verkostoitumaan uuden pohjoismaissa sijaitsevien tuotantoyhtiöiden kanssa. Tuloksena saadaan myös alustavia koulutussuunnitelmia tuotantoyhtiöiden työntekijöiden tarpeisiin. Koulutuksen kehittäminen tulee vastata elokuva- ja televisio-ohjelmasuunnitelmia ja työvoimantarvetta kentällä.

Esiselvityksen tuloksena nostetaan esiin kilpailukykyä kehittäviä toimenpiteitä, jotka voidaan toteuttaa yhteistyössä elokuvaorganisaatioiden ja eri tuotantoyhtiöi-

den kanssa eri alueilla Pohjois-Norjassa, - Ruotsissa ja - Suomessa. Arktisten alueiden elokuvien nousevaan kysyntään pyritään myös löytämään ratkaisuja.

Projekti alkoi 1.11.2007 ja päättyy 30.4.2008 ja sen budjetti projektiajalle on 66.000 euroa. Rahoitus saadaan Interreg Sápmi EU-ohjelman, Pohjoiskalottineuvoston ja Norbåttenin lääninhallituksen kautta . Projekti toteutetaan yhteistyössä Luulajassa, Ruotsissa, sijaitsevan Film pool Nordin kanssa ja projektipäällikkönä toimii Liisa Holmberg.

Alkuperäiskansojen elokuvakeskus

Alkuperäiskansojen elokuvakeskuksen toiminta tukee saamen kieltä ja kulttuuria sekä antaa saamelaisten ja muiden alkuperäiskansojen oman äänen ja kuvan näkyä ja kuulua joka puolella maailmaa. Toisaalta elokuvakeskus vireyttää alueen elinkeinoelämää ja luo uusia työpaikkoja hyödyntäen laajentuvan media- ja elokuvateollisuuden antamia uudenlaisia mahdollisuuksia saamelaisalueella. Vuonna 2007 Opetusministeriö myönsi 20.000 euroa saamelaislapset ja media – projektiin ja 16.000 euroa Alueellisen elokuvatoiminnan tukemiseen vuosille 2007–2008.

Vuoden 2007 jatkettiin elokuvakasvatustyötä Inarin ja Utsjoen kuntien koulujen ja päiväkotien kanssa. Elokuvakasvatuksessa panostettiin erityisesti kolttasaamelaisiin ja Inarinsaamelaisiin nuoriin. Kolttasaamelainen ohjaaja Pauliina Feodoroff ohjasi Sevettijärven ylä-asteen opiskelijoiden kaksi lyhytelokuvatuotantoa, joiden ensi-ilta pidetään Skábmagovilla 2008. Elokuvakasvatustyön ensisijainen tavoite on näyttää saamelaisnuorille elokuva- ja media-alan suomat mahdollisuudet työhön ja toimeentuloon saamelaisalueella. Saamelaisalueen ongelmana on nuorten poismuutto opiskelemaan ja työhön Etelä-Suomeen. Tämän muuttoliikkeen pysäyttämiseksi elokuvakeskuksen rooli on hyvin tärkeä.

Alkuperäiskansojen elokuvakeskus on toimintavuonna 2007 ollut mukana suunnittelemassa ja koordinoimassa saamelaisten lasten TV-ohjelmien tuotantoa. Syksyllä 2007 aloitettiin säännöllinen saamenkielinen lasten TV-ohjelma Unna Junná. Se tulee sunnuntaiaamuisin YLE TV2:n ja se näkyy koko maassa. Unna Junnán tuotannosta vastaa YLE TV2 ja YLE Samiradio sekä SVT Sápmi Kiirunasta

Lisäksi Alkuperäiskansojen elokuvakeskus on ollut yhteistyösapuolena Kemi-Tornion Ammattikorkeakoulun johtamassa Lapin Lisä – hankkeessa, jonka tavoitteena on aktiivisesti kehittää lappilaisia elokuvaprojekteja käsikirjoituksesta tuotantoon.

Alkuperäiskansojen elokuvakeskus teki yhteistyötä myös Tampereen kansainvälisen lyhytelokuvafestivaalin kanssa 2007 festivaaleilla. Festivaalin yhtenä teemana olivat saamelaiselokuvat joita esitettiin festivaalin aikana 29 kpl. Tavoitteena oli saada saamelaiselokuvat mahdollisimman hyvin suomalaisten ja kansainvälisten levittäjien ja rahoittajien tietoisuuteen.

Alkuperäiskansojen elokuvakeskus suunnitteli ja organisoii Saamelaiskäräjien lastenkulttuurikeskuksen kanssa Skábmagovat- alkuperäiskansojen elokuvajuhlien lasten- ja nuortenelokuvapäivät ja workshopit. Lisäksi järjestettiin elokuvatyöpajoja saamelaisille lapsille ja nuorille.

Alkuperäiskansojen elokuvakeskuksen toimintamallia kehitettiin osana erillistä EU-rahoitteista projektia ”Saamelaiskulttuurikeskuksen toimintamallin luominen”. Lisäksi alkuperäiskansojen elokuvakeskus suunnitteli ja toteuttaa yhteistyössä Filmpool Nordin kanssa 1.11.2007 alkaneen EU-rahoitteisen ”Saamelainen elokuvaosaaminen ja koulutus” projektin.

2.2.9. Saamelaisten oikeudet maahan, veteen ja perinteisiin elinkeinoihin

Saamelaisten maa-, vesi- ja elinkeino-oikeuksia koskevan aikaisemman lainvalmisteluasian rauettua Saamelaiskäräjät on tehnyt selvityksiä asiaan liittyen. Valmistelutyö jatkuu.

2.2.10. Saamelainen parlamentaarinen neuvosto

Saamelainen parlamentaarinen neuvosto (SPN) on Suomen, Norjan ja Ruotsin saamelaiskäräjien välinen parlamentaarinen yhteistyöelin. Venäjän saamelaisorganisaatiot ovat pysyviä osallistujia (permanent participants) SPN:ssä, koska saamelaisilta puuttuu oma kansan valitsema elin. Venäjän saamelaisilla on

kaksi osallistujaa Saamelaisessa parlamentarisessa neuvostossa, ja heidät valitsee Saamelaisneuvosto. SPN perustettiin maaliskuun 2. päivä vuonna 2000.

Suomen Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston (SPN) puheenjohtajuuskausi päättyi 6.3.2007 Trondheimissä järjestetyssä SPN:n täysistunnossa. Puheenjohtajuus alkoi 25.2.2005. Puheenjohtajuuden ajaksi oli palkattuna määräaikainen esittelijä hoitamaan SPN:n sihteeristöstön tehtäviä. Tronheimissä puheenjohtajuus siirtyi Norjan saamelaiskäräjille.

Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston päätehtäviä ovat vuonna 2007 olleet mm. saamen kieleen liittyvien asioiden organisoinnin selvittäminen mahdollista uudelleenjärjestelyä varten sekä saamelaissopimustyön edistäminen. Vuoden aikana on myös korostettu alkuperäiskansoja koskevia asioita erilaisissa kansainvälisissä foorumeissa, kuten Barentsin neuvostossa, Arktisessa yhteistyössä ja YK:n Pysyvässä Foorumissa.

Vuoden 2007 aikana Saamelaisella parlamentarisella neuvostolla oli kaksi (2) hallituksen kokousta, 25.-26.1. Karesuvannossa ja 12.-13.6. Kautokeinosssa.

2.2.11. Kansainvälinen toiminta

Vuoden 2007 aikana Saamelaiskäräjät toimi aktiivisesti Barents yhteistyössä, Arktisessa yhteistyössä ja YK:n eri alkuperäiskansojen asioita edistävässä elimissä. Saamelaiskäräjät on aktiivisesti tehnyt yhteistyötä Suomen hallituksen kanssa YK:n alkuperäiskansajulistuksen hyväksymiseksi.

2.2.12. Viestintä ja tiedottaminen

Käräjät on pyrkinyt käytettävissä olevien voimavarojensa puitteissa tehostamaan viestintää ja tiedottamista.

Kokoustiedottamista on hoidettu muun muassa lähettämällä hallituksen ja käräjien kokousten asiakirjat etukäteen lehdistölle ja julkaisemalla kaikki kokoustiedotteet, lausunnot ja lehdistötiedotteet käräjien internet-sivuilla (www.samediggi.fi). Lautakuntien sihteerit ja puheenjohtajat ovat hoitaneet omaa toimialaansa koskevaa tiedottamista. Erillisiä lehdistötiedotteita on valmistettu suomen- ja saamenkielillä tarpeen mukaan.

Internetsivujen uudistamistyö on aloitettu tarkoituksena julkaista Saamelaiskäräjien uudet monikieliset sivut 31.3.2008 mennessä. Lisäksi viestinnässä on kiinnitetty huomiota mm. kirjepohjien ja muun kirjallisen materiaalin ulkoasun yhtenäistämiseen. Saamelaiskäräjien viestintästrategian luonnostelu on laitettu alulle, tarkoituksena käsitellä se vuoden 2008 loppuun mennessä.

2.3. Lausunnot

- 1) Kaldoaivin erämaan ja Sammuttjängän-Vaijoen soidensuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman vaikutuksista saamelaiskulttuuriin (liite 1),
- 2) Liikenne- ja viestintäministeriön päätöksistä lakkauttaa Kutulahden ja Iijärven maantiet yleisinä teinä (liite 2),
- 3) Nuorgamin alueen rantaosayleiskaavan muutosta koskevasta luonnoksesta (liite 3),
- 4) Hallituksen esityksestä HE 218/2006 vp maaseutuviraston toimivaltuuksia koskevaksi lainsäädännöksi (liite 4),
- 5) YK: taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva yleissopimus: Suomen viidennen määräaikaisraportin kuuleminen; komitean Suomelle osoittamiin lisäkysymyksiin (liite 5),
- 6) Pohjois-Lapin työvoimatoimiston yhdenvertaisuussuunnitelmasta (liite 6),
- 7) Vätsärin erämaan hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksestä (liite 7),
- 8) Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamisesta (liite 8),
- 9) Inarin kunnan viestintästrategialuonnoksesta (liite 9),
- 10) Saamelaisten kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteutuminen Enontekiön kunnan päivähoito-, vanhus- ja terveystalouksista (liite 10),

- 11) Inarin kunnan oikaisuvaatimuksesta saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvurjen turvaamiseksi tarkoitettujen määrärahojen käytöstä (liite 11),
- 12) Saamen kielten tutkimuksen ja huollon tilanne Kotuksessa (liite 12),
- 13) Tarvantovaaran erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmasta ja arvion sen vaikutuksista saamelaiskulttuuriin (liite 13),
- 14) Lätäsenon-Hietajoen soidensuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmasta ja arvion sen vaikutuksista saamelaiskulttuuriin (liite 14),
- 15) Lapin matkailustrategialuonnoksesta (liite 15),
- 16) Yleisradion kertomuksesta vuosilta 2005-2006 (liite 16),
- 17) Ympäristötaideteosten toteutuspaikasta (liite 17),
- 18) Nuorgamin alueen rantaosayleiskaavan muutosehdotuksen johdosta (liite 18),
- 19) Luonnoksesta koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaksi vuosille 2007 – 2012 (liite 19),
- 20) Hammastunturin erämaa-alueen laajentamista tarkoittavasta esityksestä (liite 20),
- 21) Muotkatunturin erämaa-alueen laajentamisesta tarkoittavasta esityksestä (liite 21),
- 22) Ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennerrahastojen tukikelpoisista kustannuksista (liite 22),
- 23) Luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta (liite 23),

- 24) Hallituksen esityksestä 62/2007 vp valtion talousarvioksi vuodelle 2008 (mom. 25.01.50) (liite 24)
- 25) Luonnoksesta valtioneuvoston lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaksi (liite 25),
- 26) Sosiaaliasiamiestoiminnan kehittämisestä (liite 26),
- 27) Valtionavustuksista saamelaisopetuksen ja saamenkielisen oppimateriaalin kehittämiseen sekä saamenkielisen kulttuurin ja saamelaisjärjestöjen tukemiseksi vuoden 2008 talousarviossa (liite 27),
- 28) Polar Mining Oy:n hakemuksesta valtauksiin Enontekiöllä (liite 28),
- 29) Geologian tutkimuslaitoksen hakemuksesta valtauksiin Inarin kunnassa (liite 29),
- 30) Geologian tutkimuslaitoksen hakemuksesta valtauksiin Vuotson kylässä (liite 30),
- 31) Opetusministeriön yhdenvertaisuussuunnitelman 2005-2007 tavoitteiden toteutumisesta (liite 31),
- 32) Metsäasetuksen 2 §:n muuttamisesta (liite 32),
- 33) Hallituksen esityksestä 91/2007 laeiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain ja eräiden maatalouden luopumisjärjestelmiin liittyvien lakien muuttamisesta (liite 33),
- 34) Hallituksen esityksestä 112/2007 vp porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta (liite 34),
- 35) Yleisradio Oy:n kertomuksesta vuosilta 2005 – 2006 (liite 35),

36) Hallituksen esityksestä 112/2007 vp porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta (liite 36),

37) Utsjoen kunnanvaltuuston päätöksistä 19.9.2007 § 74 Utsjoen rantaosayleiskaavasta ja § 75 Karigasniemen rantaosayleiskaavasta (liite 37),

38) Saamelaisasiain neuvottelukunnasta annetun valtioneuvoston päätöksen muutosesityksestä (liite 38),

39) Kaldoaivin erämaa-alueen sekä Sammuttijängän-Vaijoenjängän soidensuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmasta (liite 39),

40) Lemmenjoen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta (liite 40) sekä

41) Paistunturin erämaa-alueen ja siihen liittyvien soidensuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmasta (liite 41).

2.4. Esitykset/aloitteet

1) Saamenkielisten nimikylttien tarkistaminen (liite 42),

2) Maininta hallitusohjelmaan saamelaisten sosiaali- ja terveydenhuollon turvaamisesta (liite 43),

3) Saamelaisten aseman huomioimisesta sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisessa kehittämisohjelmassa (liite 44),

4) Esitys saamenkielisten kuntoutuskurssien järjestämisestä vuonna 2008 (liite 45),

5) Esitys saamelaisten huomioimisesta valtakunnallisessa sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnassa (liite 46),

- 6) Esitys saamenkielisten sosiaali- ja terveystalveluiden turvaamiseksi vuonna 2009 (liite 47),
- 7) Esitys valtionavustuksista saamenlaisopetuksen ja saamenkielisen oppimateriaalin kehittämiseen vuonna 2009 (liite 48),
- 8) Esitys saamelaiseksi kulttuurimäärärahasi valtion vuoden 2009 talousarvioon (liite 49).

2.5. Kannanotot, julkilausumat, muistiot ja muut

- 1) Kannanotto valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamiseen (liite 50),
- 2) Saamelaiskäräjien kertomus valtioneuvostolle vuodelta 2006 (liite 51),
- 3) Kannanotto hiippakuntasihteerin (saamelaistyö) viran perustamisesta (liite 52),
- 4) Saamelaisnuoria koskevan päihdetyön edistäminen saamelaisalueella (liite 53),
- 5) Muistio yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistamisesta (liite 54),
- 6) Saamelaisten alkuperäiskansan huomioon ottaminen sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisessa kehittämissohjelmassa (liite 55),

2.6. Sidosryhmätoiminta

2.6.1 Pysyväisluonteinen

- 1) Saamelaiskulttuurin tutkintotoimikuntaan 1.8.2007 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi (esitys)

Oula Sara ja Petra Magga

- 2) Tunturi-Lapin kuntien sosiaali- ja terveystalvohankkeen ohjausryhmään
Ristenrauna Magga varsinaiseksi jäseneksi ja Pia Ruotsala varajäseneksi
- 3) Kohtaamisia –projektin ohjausryhmään
Juha Guttorm ja Anne Nuorgam varsinaisiksi jäseniksi ja Pekka Aikio heidän yhteiseksi varajäsenekseen
- 4) Porotalous ja luontaiselinkeinotutkimuksen neuvottelukuntaan
Lassi Valkeapää varsinaiseksi jäseneksi ja Ristenrauna Magga varajäseneksi
- 5) Urho Kekkosen kansallispuiston neuvottelukuntaan
Pekka Aikio varsinaiseksi jäseneksi ja Osmo Hirvasvuopio varajäseneksi
- 6) Kamerakynä –hankkeen ohjausryhmään
Tuula-Maija Magga-Hetta varsinaiseksi jäseneksi ja Tarja A. Länsman varajäseneksi
- 7) Utsjoen kunnan toimeenpanosuunnitelmaa laativaan työryhmään
Pia Ruotsala varsinaiseksi jäseneksi
- 8) Syrjinnän raportointi työryhmään
Heikki J. Hyvärinen varsinaiseksi edustajaksi ja Anne Nuorgam varaedustajaksi
- 9) Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelua ja kestäväää käyttöä koskevaan työryhmään
Pekka Aikio varsinaiseksi jäseneksi ja Heikki J. Hyvärinen varajäseneksi
- 10) Saamelaismusiikkikeskuksen suunnitteluprojektin ohjausryhmään

Nils-Henrik Valkeapää puheenjohtajaksi ja Anni-Marja Valkeapää
varajäseneksi
Ulla Pirttijärvi jäseneksi ja Petra Magga varajäseneksi
Tiina Sanila jäseneksi ja Erkki Lumisalmi varajäseneksi

11) Saamelaisnuorten asioiden kehittämissuunnitelmaa valmistelevaan
työryhmään

Minna Mäkitalo puheenjohtajaksi ja Nilla Tapiola varapuheenjohtajaksi

12) Pohjois-Lapin hyvinvointibarometrin ohjausryhmään

Juha Guttorm varsinaiseksi jäseneksi

13) Ailigas –projektin ohjausryhmään

Annukka Hirvasvuopio-Laitin varsinaiseksi jäseneksi

14) Maaseututyöryhmään

Juha Guttorm jäseneksi

15) Saamelaisten sosiaalipalvelujen kehittämysyksikköhankkeen ohjausryhmään

Pia Ruotsala varsinaiseksi jäseneksi ja Petra Magga varajäseneksi

16) Saamelaislasten oikeuksia selvittävän Pohjoismaisen hankkeen ohjausryhmään

Ellen Näkkäljärvi jäseneksi

17) Kestävän kehityksen toimikunnan alaiseen alue- ja paikallisjaostoon

Pekka Aikio varsinaiseksi jäseneksi ja Heikki J. Hyvärinen
varajäseneksi

18) Muotkatunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnittelun yhteistyöryhmään

Jan Saijets jäseneksi

2.6.2 Kertaluonteinen

Saamelaiskäräjien edustajat osallistuivat seuraaviin tilaisuuksiin:

- 1) Maaherra Hannele Pokan uudenvuoden vastaanotto Kemissä 1.1. (Pekka Aikio),
- 2) Tapaamiset Vihreän liiton, Ruotsalaisen kansanpuolueen, Suomen Keskustan ja Kokoomuksen puoluesihteereiden kanssa 18.-19.1. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Heikki J. Hyvärinen ja Marja-Riitta Lukkari),
- 3) Tapaaminen SDP:n puoluesihteerin kanssa 29.1. (Juha Guttorm, Marja-Riitta Lukkari),
- 4) Euroopan teemavuosi 2007 – Yhden vertaiset mahdollisuudet kaikille – avaustilaisuus Helsingissä 8.2. (Pekka Aikio),
- 5) Neuvottelu kaavatyön vaikutuksista saamelaisten kotiseutualueeseen Nuorgamin kaavaosa-alueella Utsjoen kunnan kanssa 22.2. Utsjoella (Nilla Tapiola ja Aimo Guttorm),
- 6) Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat hankkeen Utsjoen kaavaosa-alueen maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kolmas viranomaisneuvottelu 22.2. Utsjoella (Nilla Tapiola ja Aimo Guttorm),
- 7) Tenonlaakson kehittämissuunnitelma ja rantaosayleiskaavat hankkeen Karigasniemen kaavaosa-alueen maankäyttö- ja rakennuslain mukainen toinen viranomaisneuvottelu 22.2. Utsjoella (Nilla Tapiola ja Aimo Guttorm),
- 8) Nuorgamin rantaosayleiskaavan kaavamääräysmuutos hankkeen maankäyttö- ja rakennuslain mukainen ensimmäinen viranomaisneuvottelu 22.2. Utsjoella (Nilla Tapiola ja Aimo Guttorm),
- 9) Tunturi-Lapin luonto- ja kulttuurikeskuksen avajaisjuhla Hetassa 23.2. (Pekka Aikio),

- 10) Lapin laajakaistaseminaari Rovaniemellä 26.2. (Pasi Aikio),
- 11) Kansainvälisen Polaarivuoden 2007-2009 Suomen avausseminaari Rovaniemellä 1.3. (Pekka Aikio),
- 12) Tampereen filmifestivaalit 7.-11.3. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Ellen Näkkäläjärvi, Marja-Riitta Lukkari, Annukka Hirvasvuopio-Laiti, Petra Magga),
- 13) Eduskunnan vaalikauden päättäjäiset Helsingissä 13.3. (Pekka Aikio ja Juha Guttorm),
- 14) ISS-Prokon edustajat tutustuivat Saamelaiskäräjiin 20.-21.3. (Juha Guttorm, Marja-Riitta Lukkari),
- 15) Valtiopäivien avajaiset Helsingissä 28.3. (Pekka Aikio ja Juha Guttorm),
- 16) Kuvernööri Alexander V. Filipenkon ja delegaation vierailu Rovaniemellä 2.4. (Pekka Aikio),
- 17) Neuvottelu Inarin kunnan kanssa saamelaisten kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien huomioonottamisesta kunta- ja palvelurakennemuutoksessa Ivalossa 11.4. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Heikki J. Hyvärinen, Ellen Näkkäläjärvi, Pia Ruotsala, Ristenrauna Magga),
- 18) Neuvottelu oikeusministeriössä Mirja Kurkisen kanssa 17.4. Helsingissä (Pekka Aikio ja Juha Guttorm),
- 19) Teno-kokous Lapin TE-keskuksessa Rovaniemellä 20.4. (Juha Guttorm, Anne Nuorgam),
- 20) Tapaaminen kulttuuriministeri Stefan Wallinin erityisavustaja Christian Sjöstrandin sekä valtiosihteeri Stefan Johanssonin kanssa Helsingissä 3.5. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Heikki J. Hyvärinen ja Anne Nuorgam),

- 21) Tapaaminen opetusministeri Sari Sarkomaan erityisavustaja Laura Rissasen kanssa Helsingissä 3.5. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Heikki J. Hyvärinen ja Anne Nuorgam),
- 22) Tapaaminen oikeusministeri Tuija Braxin kanssa Helsingissä 4.5. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Heikki J. Hyvärinen ja Anne Nuorgam),
- 23) Yamal –delegaation vierailu Vuotson alueella 17.5. (Pekka Aikio),
- 24) Neuvottelu saamelaisten sosiaali- ja terveydenhuollon turvaamiseksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevissa uudistuksissa Sosiaali- ja terveysministeriön edustajien kanssa Rovaniemellä 18.5. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Heikki J. Hyvärinen, Pia Ruotsala ja Ristenrauna Magga),
- 25) Neuvottelu valtiovarainministeriössä Helsingissä 21.5. (Pekka Aikio ja Juha Guttorm),
- 26) Terve-Sos 2007 Oulussa 23.-24.5. (Juha Guttorm, Pia Ruotsala, Sari Guttorm),
- 27) Nuori Kulttuuri 2007 Turussa 25.-27.5. (Anni Näkkäljärvi),
- 28) Poroparlamentti 7.-8.6. Rovaniemellä (Pekka Aikio, Ristenrauna Magga),
- 29) Poske-päivien seminaari Inarissa 14.6. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Pia Ruotsala, Sari Guttorm),
- 30) Kalottiakatemia 2007 Inarissa 15.6. (Pekka Aikio),
- 31) Neuvottelu Inarin kunnan kanssa saamelaisten kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien huomioonottamisesta kunta- ja palvelurakennemuutoksessa Ivalossa 18.6. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Ulla Aikio-Puoskari, Pia Ruotsala, Marjukka Helander, Ellen Näkkäljärvi),

- 32) Ympäristöministeriön ja Saamelaiskäräjien välinen lakisääteinen neuvottelu Helsingissä 20.6. (Pekka Aikio, Heikki J. Hyvärinen, Ristenrauna Magga),
- 33) Euroopan parlamentin maatalousvaliokunnan vierailu Inarissa 25.6. (Pekka Aikio),
- 34) Amerikan itsenäisyyspäivävuosijuhlan vastaanotto Helsingissä 4.7. (Pekka Aikio),
- 35) Neuvottelu valtiovarainministeriössä saamelaiskulttuurikeskushankkeesta Helsingissä 3.8. (Juha Guttorm),
- 36) Neuvottelu Inarin kunnan kanssa saamelaiskulttuurikeskushankkeeseen liittyvistä asioista Ivalossa 16.8. (Juha Guttorm, Marja-Riitta Lukkari),
- 37) Lapsiasiainvaltuutettu Maria Kaisa Aulan vierailu Inarissa 22.8. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Ulla Aikio-Puoskari, Pia Ruotsala, Marjukka Helander, Ellen Näkkäläjärvi, Sari Guttorm, Petra Magga, Anni Näkkäläjärvi),
- 38) Neuvottelu Enontekiön kunnan kanssa Enontekiön kunnan kunta- ja palvelurakenneselvitykseen liittyvästä toimeenpanosuunnitelmasta Hetassa 27.8. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Heikki J. Hyvärinen, Kati Eriksen, Ulla Aikio-Puoskari, Pia Ruotsala, Ellen Näkkäläjärvi, Ristenrauna Magga),
- 39) Kansliapäällikkö Kirsti Rissasen läksiäisvastaanotto Helsingissä 29.8. (Pekka Aikio, Juha Guttorm),
- 40) Neuvottelu saamelaisopetuksen tilanteesta ja tarpeesta opetusministeriössä Helsingissä 30.8. (Pekka Aikio, Nilla Tapiola, Ulla Aikio-Puoskari),
- 41) Oikeusministeriön erikoisasiantuntija Seppo Niemelän tapaaminen Helsingissä 31.8. (Ulla Aikio-Puoskari, Ellen Näkkäläjärvi),
- 42) Lapin yliopiston lukuvuoden avajaiset Rovaniemellä 3.9. (Pekka Aikio),

- 43) Sosiaali- ja terveyshuollon kansallinen kehitysohjelman Pohjois-Suomen alueellinen kuulemistilaisuus Oulussa 4.9. (Pia Ruotsala),
- 44) Valtioneuvoston sihteerien tapaaminen Inarissa 5.9. (Juha Guttorm, Annukka Hirvasvuopio-Laiti, Jussi Isokoski),
- 45) Ruotsin valtiopäivien edustajien tapaaminen Inarissa 5.9. (Kati Eriksen, Aimo Guttorm),
- 46) Lapin kansanedustajien tapaaminen Inarissa/Utsjoella 7.9. (Juha Guttorm),
- 47) Kirkon maaseututoimikunnan vierailu Inarissa 11.9. (Pekka Aikio, Marjukka Helander, Jouni-Ilmari Jomppanen),
- 48) Neuvottelu saamelaiskulttuurikeskuksen EU-rahoitushakemuksesta Lapin lääninhallituksessa Rovaniemellä 13.9. (Juha Guttorm, Marja-Riitta Lukkari, Annukka Hirvasvuopio-Laiti, Jussi Isokoski),
- 49) Lapin sosiaali- ja terveysturvan syyspäivät Levillä 13.-14.9. (Pia Ruotsala, Sari Guttorm),
- 50) Tunturi-Lapin maakuntakaavan ideointi- ja neuvottelutilaisuus Rovaniemellä 14.9. (Aimo Guttorm, Oula Jp. Magga),
- 51) Kanadan suurlähettilään läksiäisjuhlavastaanotto Helsingissä 19.9. (Pekka Aikio),
- 52) Rajaton Pohjola –konferenssi Saariselällä 25.-26.9. (Pekka Aikio, Pia Ruotsala),
- 53) Opetusministeriön virkamiesten vierailu Inarissa 28.9. (Juha Guttorm, Kati Eriksen, Marjukka Helander, Pia Ruotsala, Hannu Kangasniemi, Annukka

Hirvasvuopio-Laiti, Anni Näkkäljärvi, Petra Magga, Jussi Isokoski, Anneli Nuorgam),

54) Vuotson saamenkielipesän avajaiset Vuotsossa 1.10. (Ulla Aikio-Puoskari, Pia Ruotsala),

55) Saamen radion 60-vuotisjuhlat Inarissa 5.10. (Pekka Aikio, Juha Guttorm),

56) Valtakunnan syyttäjä Matti Kuusimäen vierailu Inarissa 10.10.(Juha Guttorm, Kati Eriksen, Aimo Guttorm),

57) Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston kuultavana Helsingissä 11.10. (Juha Guttorm),

58) Circumpolar Indigenous Leadership –symposium Alaskassa 8.-12.10. (Pekka Aikio),

59) Biodiversiteettisopimuksen artika 8j –työryhmän 5. kokous Montrealissa 15.-17.10. (Pekka Aikio),

60) Veli-Pekka Lehtolan 50-vuotisjuhlasymposium Oulun yliopistolla 19.10. (Pekka Aikio)

61) Neuvottelu saamelaismusiikkikeskuksesta opetusministeriössä Helsingissä 22.10. (Juha Guttorm, Annukka Hirvasvuopio-Laiti),

62) Saamelaiskäräjien ja saamelaispaliskuntien edustajien matka eduskuntaan Helsinkiin 24.-25.10. (Pekka Aikio, Elen Anne Sara),

63) Saamelaisten koulutusasiain yhteistyöelimen kokous Inarissa 25.10. (Juha Guttorm, Kati Eriksen, Ulla Aikio-Puoskari, Hannu Kangasniemi, Anni Näkkäljärvi, Erkki Lumisalmi, Pigga Lauhamaa),

- 64) Kiinan CPPCC:n varapuheenjohtaja Li Zhaozhuan johtaman valtuuskunnan ja maaherra Hannele Pokan tapaaminen Rovaniemellä 30.10. (Pekka Aikio),
- 65) Kirkolliskokous Turussa 5.-8.11. (Pekka Aikio),
- 66) Eduskunnan perustuslakivaliokunnan kuulemistilaisuus porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta Helsingissä 6.11. (Pekka Aikio, Aimo Guttorm),
- 67) Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kuulemistilaisuus porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta Helsingissä 13.11. (Pekka Aikio, Heikki J. Hyvärinen),
- 68) Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan kuulemistilaisuus Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston kertomus yhtiön toiminnasta 2005 ja 2006 Helsingissä 13.11. (Pekka Aikio, Heikki J. Hyvärinen),
- 69) Neuvottelut saamelaiskulttuurikeskuksesta Helsingissä 13.11. (Juha Guttorm),
- 70) Saamelaisasioista vastaavien ministereiden ja saamelaiskäräjien presidenttien tapaaminen Tukholmassa 14.11. (Pekka Aikio, Heikki J. Hyvärinen),
- 71) Pohjois-Lapin hyvinvointipäivä Saariselällä 14.11. (Pia Ruotsala),
- 72) Neuvottelu Lapin TE-keskuksessa saamelaisasiamiehen viran perustamisesta Rovaniemellä 16.11. (Pekka Aikio, Juha Guttorm, Elen Anne Sara, Ristenrauna Magga),
- 73) Ahmakuulemistilaisuus Kaamasessa 26.11. (Pekka Aikio),
- 74) Tasavallan Presidentin itsenäisyyspäivän juhlavastaanotto Helsingissä 6.2. (Pekka Aikio),

75) Oikeusministeri Tuija Braxin vierailu Inarissa 17.12. (Pekka Aikio, Aimo Guttorm)

76) Barentsin alkuperäislautakunnan kokoukset (Irja Seurujärvi-Kari, Maria Sofia Aikio)

2.7. Muuta

Saamelaiskäräjät järjesti viidennen kerran yhdessä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen, Saamelaismuseo Siidan ja Sámi Radion kanssa saamelaisten kansallispäivän juhlavastaanoton Inarissa Siidassa 6.2. Saamelaiskäräjät järjesti seminaarin saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon kehittämistä Inarissa 20.2. Saamelaiskäräjien Hetan toimistossa vietettiin avointen ovien päivää 24.2. Saamelaiskäräjien koulutus- ja oppimateriaalitoimisto järjesti perinteisen saamelaisnuorten taidetapahtuman Utsjoella 22.3. Saamelaiskäräjät osallistui keskeisesti Ijahis Idja – alkuperäiskansojen musiikkitapahtuman valmisteluun, joka järjestettiin Inarissa 25.-27.5. Saamelaiskäräjät jakoi lukuvuoden päättyessä stipendejä saamen kielen opinnoissa hyvin menestyneille oppilaille.

* * * * *